

PUUMALAN SEURAKUNTA

TASEKIRJA 2016

Kirkkoneuvosto 15.3.2017 § 14

Kirkkoneuvosto 19.4.2017 § 22

Kirkkovaltuusto 10.5.2017 § 10

PUUMALA 1616-2016

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1.1. Yleiskatsaus.....	1
1.2. Hallinto.....	6
1.3. Henkilöstö.....	7
1.4. Väkiluku.....	8
1.5. Talousarvion toteutuminen.....	9
1.5.1. Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi.....	9
1.5.2. Käyttötalouden toteutuminen.....	44
1.5.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	44
1.5.4. Verotulojen erittely.....	57
1.5.5. Investointiosan toteutuminen.....	58
1.5.6. Rahoitusosan toteutuminen.....	59
1.6. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	59
1.6.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	60
1.6.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	61
1.6.3. Tase ja sen tunnusluvut.....	62
1.7. Seurakuntakonserni.....	63
1.8. Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyä ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.....	64
2. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	65
2.1. Tuloslaskelma.....	65
2.2. Rahoituslaskelma.....	66
2.3. Tase.....	67
3. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	67
3.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	68
3.2. Tuloslaskelman liitetiedot.....	68
3.2.1 Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain.....	68
3.2.2 Tilikauden palkat, palkkiot.....	70
3.4. Taseen liitetiedot.....	72
3.5. Vastuut ja vakuudet.....	74
3.6. Omistukset muissa yhtiöissä.....	76
3.7. Taseyksikkönä hoidettujen rahastojen tilinpäätöslaskelmat.....	76
4. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINTARKASTUSMERKINTÄ.....	78
5. KIRJANPITOKIRJOJA JA TOSITTEITA KOSKEVAT LUETTELOT JA SELVITYKSET.....	79
5.1. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista.....	79
5.2. Selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista.....	80

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Yleiskatsaus

SEURAKUNTATYÖ

Puumalan seurakunnan **perustehtävänä** on ollut **avata Raamatun sanomaa ja antaa mahdollisuus Jumalan läsnäolon kokemiseen elämänkaaren eri vaiheissa yksilönä ja yhteisönä**. Seurakunta on perustehtävänsä mukaisesti halunnut toimia luontevana rukouksen yhteisönä, jossa tuetaan seurakuntalaisia lähimmäisyyteen.

Kirkkoneuvoston keväällä 2015 asettama ohjausryhmä jatkoi työtään konsultti **Olavi Vuoren johdolla toiminnan ja talouden tasapainottamiseksi kevään ajan**. Syyskuun alkuun mennessä oli henkilöstön työaika vähennetty osa-aikaistamisilla miltei neljännes. Työryhmän ehdotuksesta kirkkoneuvosto nosti myös eräitä palvelumaksuja ja vuokria tasatakseen seurakunnan taloutta. Toimet näkyivät jo vuoden lopun tuloksessa, mutta myös eräiden toimintojen muuttuneissa käytännöissä, kuten työntekijöiden kotikäyntien huomattavana vähenemisenä ja kanttorin pois jäämisenä muistotilaisuuksista. Vuosi on ollut haastava kaikille työntekijöille ei vain niille, joiden työ on osa-aikaistettu, vaan myös niille, joiden kokoaikainen työmäärä on entuudestaan kasvanut toisten työajan vähetessä ja talouden kiristyessä. Varsinkin syksyllä tämä tasapainottelu lisäsi jonkin verran epävarmuutta ja sairauspoissaoloja työyhteisössä. Itsenäisen seurakunnan välttämättömiä tehtäviä on ollut pakko tarkentaa ja luopua joistakin totutuista tilaisuuksista ja käytännteistä. On huomattavaa, että juhluvuoden poikkeuksellisen runsas tilaisuuksien määrä oli pitkälti suunniteltu jo edellisvuotena, jolloin henkilöstöä ei vielä oltu vähennetty. Työyhteisön jäsenet keskustelivat uudesta tilanteestaan jo keväällä konsultti Olavi Vuoren kanssa yksitellen ja vietti vuorovaikutteisia virkistys- ja yhteistyöpäiviä syksyllä Satulinnassa ohjaaja Tarja Pyhähuhdan kanssa. Jotkut kävivät työnohjauksessa.

Toiseksi toimintavuotta on värittänyt **seurakunnan 400-vuotisjuhlavuosi**, jota kutsuttiin viettämään kanssamme kunta, kansalaisopisto ja paikallisjärjestöt. Kirkkoherra toimi juhlatyöryhmän puheenjohtajana ja talouspäällikkö sihteerinä sekä seurakunnan luottamushenkilöjohto jäsenenä kunnanhallituksen määräämien henkilöiden kanssa. Kulttuurin asiantuntijaksi pyydettiin taidehistorian professori, kesäpuumalalainen Eeva Maija Viljo. Hän kirjoitti juhluvuoden kirjan, johti juhluvuoden näyttelyn kokoamista ja toimi myös asiantuntijana kahdella suosituilla kirkkoretkellä lähiympäristön kahtamoiskirkkoihin toukokuussa ja syyskuussa.

Juhluvuoden kirja "Puumalan kaksoisristikirkko" julkistettiin loppiaisena juhluvuoden avausmessun jälkeisessä juhlassa ja sitä on myyty seurakuntalaisille ja lahjoitettu yhteistyökumppaneille. Juhlatyöryhmä julkaisi tapahtumakalenterin juhluvuodesta joulukuussa 2015 ja se jaettiin Puumala-lehden liitteenä kaikkiin talouksiin, myös vapaaajan asukkaille. Työryhmän ajatuksena oli, ettei järjestetä vain yhtä isoa juhlaa, vaan vietetään koko vuosi juhlaa. Jokainen seurakunnan työmuoto järjesti vähintään yhden erityistapahtuman. Heinäkuussa esitettiin juhluvuoden kunniaksi W.A. Mozartin säveltämä Requiem, sielunmessu. Sen toteuttivat soitinyhtye, korkeatasoiset solistit sekä Tapiolan kamarikuoro kapellimestari Hannu Norjasen johdolla. Konsertti oli osa kunnan ja seurakunnan järjestämää Saimaan kauneimmat sävelet musiikkitapahtumaa, jossa kesäpuumalalainen oopperalaulaja Maria Kettunen toimi taiteellisena johtajana. Pääkonserttiin osallistui 635 henkeä. Lipputulojen ylimenevistä kustannuksista vastasi kunta ja seurakunta puoliksi. Samana päivänä 17.7. oli kutsuttu kunnan ja seurakunnan yhteistyökumppaneita kahvitilaisuuteen ja kuuntelemaan myös TT, pääjohtaja

Jussi Nuortevan juhlaesitelmää Puumalan historiasta ”Rajalla”. Juhlavuoden muut historialuennot keräsivät myös innostuneen yleisön ja lisäsivät tietoutta seurakunnan ja kunnan yhteisestä historiasta.

Seurakunta järjesti perinnekinkerit ja kutsui koululaiset näyttelyyn ja luennolle Puumalan vanhoista kirkonkirjoista, 1600-luvun seurakuntaelämästä sekä tutustumaan kirkon vanhoihin esineisiin ja kirkkoon. Seurakunnan yhteistyö koulujen kanssa tiivistyi juhluvotena. Onnistuimme kertomaan historiastamme myös nousevalle polvelle.

Yhteiset hankkeet juhluvotena kunnan matkailu- ja kulttuuritoimen sekä kansalaisopiston kanssa ovat koituneet koko Puumalan parhaaksi. Juhlatyöryhmä kutsui myös tasavallan presidentin vierailulle. Sauli Niinistön vierailu toteutui kesäkuussa. Seurakuntaa kutsuttiin edustamaan kirkkoherra ja kirkkovaltuuston puheenjohtaja kunnan tarjoamalle presidentin lounaalle.

Seurakunnan toiminnasta on ilmoitettu Puumala-lehdessä, internet- ja facebook-sivuilla sekä erilaisilla menovinkit-sivuilla alueen lehdissä ja paikallisradiossa. Lisäksi joistakin tapahtumista on tehty erillismainoksia ilmoitustauluille tai käteen jaettavaksi. Tiedottaminen on tärkeätä jäsenyyden vahvistamista ja välttämätöntä julkisoikeudellisessa yhteisössä.

Perhe- ja lapsityö järjesti aviopari-illan lastenhoitoineen Sahanlahdessa. Tilaisuudessa puhuivat avioparityöntekijät Hannu ja Maija Nyman Kansan Raamattuseurasta. Diakoniatyö tarjosi 400 ruoka-annosta soppatykistä piispan messun jälkeen torilla. Nuorisotyö järjesti gospelmessun ensi kertaa kemmakateltassa.

Seurakunnan hengellisen elämän keskus on ollut ”kymppimessu”. Jumalanpalveluksia on järjestetty myös Lamminniemen kappelissa ja Koivurannassa suunnitelman mukaisesti. Pääkirkkoon hankittiin uudet virsikirjat adventiksi ja seurakuntasaliin jouduttiin hankkimaan uusi piano rikkoutuneen soittimen tilalle. Pappien lisäksi kaikki työntekijät ja kuorot ovat vuorollaan osallistuneet hartauksien ja messujen toteutukseen. Jumalanpalveluksiin osallistui runsaat 4400 henkeä ja muihin kirkollisiin tilaisuuksiin 1700 henkeä vuoden aikana. Musiikkitilaisuuksiin kokoontui yli 3300 kuulijaa. Kirkko ja muut tilat täyttyivät siis kiitettävästi seurakuntalaisten määrään nähden. Varsinkin kesällä tilaisuuksiimme osallistuu runsaasti myös vapaa-ajan asukkaita. Kesävieraille järjestettiin erityinen kutsujumalanpalvelus kirkkokahveineen. Neljä kirkkoveneellistä saapui siihen perinteisellä kyydillä, soutuena. Säkkinmäen kodalla pidettiin suosittu kansanlaulukirkko saaristolaispäivänä.

Jumalanpalvelukset radioitiin avopalvelukeskukseen, missä on sunnuntaisin lisäksi sellaisia kuulijoita, joita ei ole tilastoitu ja jotka eivät itse pääse kulkemaan kotikirkkoonsa. Heille järjestettiin lisäksi säännöllisesti omia hartaushetkiä ja ehtoollistilaisuuksia Palvelukeskuksessa ja Mäntykodissa. Lisäksi aloitettiin uusi työmuoto seurakunnan sokeripala, jolloin pappi tai diakoni vierailee kuuden tunnin ajan kerran kuu-kaudessa Palvelukeskuksessa keskustelemassa asukkaiden kanssa. Koivurannassa järjestettiin myös kaksi sanajumalanpalvelusta. Päivätoiminnassa tavoitetaan hartaus- ja ehtoollistilaisuuksissa avopalvelussa käyviä vanhuksia koko kunnan alueelta, myös sivukyliltä. 70- ja 75-vuotiaille ja vapaaehtoisille järjestettiin lisäksi oma kirkkopyhä ja juhlamessu kirkossa. Diakoniapiirihenkilöt valmennettiin tekemään kodeissa syntymäpäiväsankarien seurakunnan tervehdyskäyntejä. Seurakunta on tehnyt tiivistä yhteistyötä Puumalassa mm. kotisairaanhoidon ja kunnan sosiaalitoimen kanssa. Diakoni osallistuu kunnan vanhusneuvostoon ja seurakuntapastori nuorten asioita käsitteleviin ryhmiin kunnassa. Kirkkoherra käy veteraaniasioiden ryhmässä.

Vapaaehtoistyö on tärkeää sitoutunutta lähimmäispalvelua vapaaehtoiselle itselleen, mutta se myös lisää toimintamahdollisuuksia pienessä seurakunnassa. Vapaaehtoisia oli seurakunnan kaikessa toiminnassa mukana seitsemisenkymmentä henkilöä. Onnistuimme jälleen valtakunnallisesti Yhteisvastuukeräyksessä ja lähetyskannatuksessa erinomaisesti. Puumalassa toimi kuusi vapaaehtoisten ohjaamaa lähetyspiiriä. Nimikkokohteemme on Kiinan kasvavan kirkon tukeminen ja Titta Hämäläisen työ Viiron kirkon nuorisotyössä Suomen Lähetysseuran kautta sekä Heidi Tohmolan työ Israelissa Kansanlähetyksen kautta.

Jumalanpalvelusavustajille on järjestetty kokoontumisia ja koulutusta kaksi kertaa. Jumalanpalvelusavustajat ovat avustaneet messujen suunnittelussa, ehtoollisen jaossa, lukeneet tekstejä ja rukouksia, suunnitelleet ja rakentaneet rukousalttareita, kantaneet kolehtia, toivottaneet kirkkovieraat tervetulleeksi sekä auttaneet suntiota ja emäntää kirkkokahveilla. Kirkkosalissa aloitettiin ns. kahtamoiskahvien tarjoaminen messun jälkeen silloin, kun vapaaehtoinen saadaan tähän tehtävään. Tämä mahdollistaa pienen keskusteluhetken ennen kotiin lähtöä. Seurakuntamestari on kouluttanut neljä vapaaehtoista suntiota sanajumalanpalveluksiin. Lähetystyöstä vastaava pappi on kutsunut piirien vastuunkantajat kokouksiin. Vapaaehtoisten tukemiseen ja kannustamiseen on kiinnitetty huomiota mm. järjestämällä kiitosretki keväällä. Kuorolaiset, isokset ja luottamushenkilöt tekevät myös tärkeitä vapaaehtoistyötä seurakunnassa.

Viljakansaarelaiset ja Hanna-piiriläiset järjestivät oman kirkkopyhänsä oheisohjelmineen sekä tarjoiluineen. Puumalan sotaveteraanit ja heidän tukijansa viettivät omaa kirkkopyhänsä keväällä sekä virkistyspäivää lounaan ja yhdessäolon merkeissä Särkirannassa syksyllä. Lions Club Puumala on toiminut tärkeänä yhteistyökumppanina järjestämällä mm. vanhusten ja vammaisten kuljetuksia kirkkoon ja äitienpäivätapahtuman.

Papit kävivät toimitus- ja sielunhoitokeskusteluja kodeissa ja seurakunnan tiloissa. Kirkkoherra on tuomiokapitulin pyynnöstä toiminut edelleen mentorina uusille kirkkoherroille ja työnohjaajana yhdelle ulkopuoliselle seurakunnan työntekijälle.

Ilmaisia puolen tunnin päivämusiikkihetkiä järjestettiin sydänkesällä. Kirkko oli avoinna tiekirkkona kesäkuukaudet klo 9-16 ja sinne palkattiin opas päivittäin neljäksi tunniksi heinäkuussa sekä pyydettyä muinakin aikoina ryhmille. Puumalan matkaoppaat järjestivät opastuksia viikonloppuisin ja keskiviikkoisin kirkossa ja hautausmaalla. Heinäkuussa oli myös vanhojen esineiden ja kirjojen näyttely 400-vuotisjuhlavuoden merkeissä. Häyötapahtumassa vihittiin viisi pariskuntaa avioliittoon.

Diakoniatyö tavoitti maanantiaamuisin merkittävän joukon työstä vapaana olevia vapaaehtoisten järjestämällä aamupalalla ja parasta enen elintarvikkeiden jakamisella. Ystäväpirtti jatkui yksipäiväisenä maanantaisin ja kokosi yhteen monia yksinäisiä vapaaehtoisten järjestämään kahvilaan seurakuntakodille. Diakoni organisoi vapaaehtoisten kotikäyntejä ystäväpalveluna ja teki niitä itse kuten papitkin.

Kasvatustehtävänsä seurakunta toteutti mm. kinkereillä, rippikouluissa ja lasten-, varhaisnuorten- ja nuortenryhmä toiminnassa. Rippikoulun kävi seurakunnassamme 11 nuorta. Rippikoulun leirijakso järjestettiin Imatralla Päivärannan kurssikeskuksessa. Koululaiset tavoitettiin koululaiskirkoissa, koulu- ja päiväkotivierailuilla sekä päivänavauksissa, joita työntekijät järjestävät. Kasteopetusta on annettu myös päiväkerhoissa, varhaisnuorten kerhoissa sekä nuortenilloissa. Nuorisotyön tärkein kokoontuminen lienee ollut isoskoulutus. Perhekerhoa ovat olleet työntekijän lisäksi toteuttamassa syksyllä myös vapaaehtoiset varamummi ja -vaari.

Seurakunnassa on järjestetty Raamattutapahtumia sekä lähetyspiiri yhdessä Kansanlähetysten kanssa. Yhteisiä kirkkopyhiä tai muita tilaisuuksia on järjestetty myös Suomen Lähetysseuran, Kansan Raamattuseuran, Suomen Raamattuopiston, Gideonien, Evankeliumiyhdistyksen kanssa. Sana-lehden päätoimittaja Heli Karhumäki keräsi seurakuntasalin täyteen naistenpäiville. Mukaan oli kutsuttu osallistumaan myös naapuriseurakuntien naisia.

Läsnä olevaa väestöä vuoden 2016 lopussa oli 1872 henkilöä. Poissaolevana on seurakunnan kirjoissa lisäksi 58 henkilöä. Seurakunnasta muutti 58 jäsentä ja seurakuntaan muutti 59 henkilöä. Väkiluku väheni 40 henkilöllä, koska 36 seurakuntalaista kuoli kertomusvuonna ja vain 6 syntynyttä puumalalaista kastettiin. On huomattava, että Puumalan seurakunta on huolehtinut omien seurakuntalaisten lisäksi monista kirkollisista toimituksista kirkkoon kuulumattomille ja muiden seurakuntien jäsenille. Usein nämä ovat olleet juuriltaan puumalalaisia tai vapaa-ajan asukkaita. Kirkkoon liittyi 8 henkilöä ja erosi 19. Eroajien määrä on suurinta loppuvuodesta, kun kirkollisverokertymä paljastuu verotietojen saapuessa. Toinen selkeä ryhmä ovat opiskelijat. Seurakuntaan kuuluu 83,65 % puumalalaisista. Seurakuntaamme liittyneille, muuttaneille, kastettujen vanhemmille, kuolleiden omaisille ja seurakunnan jäsenyydestä eronneille lähetettiin kirkkoherran kirjoittama kirje. Lisäksi seurakunta lähetti onnitte-lukirjeitä syntymäpäiviään viettäville pikkulapsille ja ikääntyville.

Tarkemmat tunnusluvut ja esittelyt toiminnastamme työaloittain voi lukea tästä toimintakertomuksesta.

TALOUS

Alkuvuonna päätetyt talouden sopeuttamistoimet alkoivat vaikuttaa seurakunnan taloudelliseen tilanteeseen jo loppuvuonna. Henkilöstön osa-aikaistuksien myötä henkilöstökulut pienenivät noin 61.000 eurolla eli 12,9 % verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen. Pappilan myynnistä saatiin myyntivoittoa 96.000 euroa ja puunmyyntitulot ylittyivät arvioidusta, joten vuosikate oli positiivinen pitkästä aikaa ja kattoi myös poistot. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 119.677 euroa. Edellisen kerran tehtiin ylijäämäinen tulos vuonna 2012.

Seurakunnan monipuolinen toiminta rahoitettiin verotuloilla ja puun myynnillä. Investointien rahoitusta varten oli aikaisemmin laitettu rantatontteja myyntiin, mutta kaupoja ei syntynyt kertomusvuonna. Talousarvio toteutui pääosin suunnitellusti. Maksuvalmius parani tehtyjen puukauppojen myötä ja marraskuussa tehdyn pappilan kaupan jälkeen maksettiin pois kassalainaa 250.000 euroa. Kassalainaa jäi vielä 50.000 euroa.

Toimintatuotot olivat yhteensä 558.876,32 euroa, joka oli 152.356,32 euroa yli budjetoidun. Puun myynnissä päästiin 42.578,85 euroa yli arvioidun, kun 2015 tehdyistä puukaupoista osa toteutui vasta vuonna 2016.

Kirkollisveroa kertyi 31.869,93 euroa alle budjetoidun ja yhteisöveroa ja valtionrahoitusta kertyi yli budjetin 12.202,79 euroa, joten verotulot yhteensä toteutuivat 96,0 % budjetoidusta 495.000 eurosta. Verotulot yhteensä jäivät 19.667,14 euroa alle arvion. Kirkollisvero on ollut vuodesta 2015 alkaen 1,95 prosenttia. Veroprosentti on rovasti-kunnan seurakuntien kanssa suurin piirtein samalla tasolla, kun korotuksia naapuriseurakunnissakin on tehty.

Kirkollisveroa kertyi 418.130,07 euroa, mikä on 10,1 % vähemmän kuin edellisenä vuotena. Yhteisöveroa ja valtionrahoitusta kertyi 57.202,79 euroa eli 29,3 % vähemmän kuin edellisenä vuotena, näin ollen kokonaisverotulot olivat 475.332,86 euroa, missä on vähennystä 12,9 % verrattuna edelliseen vuoteen.

Rantatontteja ei myyty yhtään, Hiekkaranta-tilasta myytiin 0,12 ha määräala Suur-Savon Sähkö Oy:lle sähköasemaa varten sekä kirkkoherran pappilan rakennukset 1,9 ha määräalalla. Rantapappila-tilasta myytiin Ilmari ja Aino Pullille 0,14 ha määräala. Kaupoista saatiin myyntivoittoa 96.076,08 euroa. Kirkon keskusrahastolta avustusta talouden tasapainottamisprojektin kuluihin sekä KIPAn kustannuksiin yhteensä 18.297,23 euroa.

Toimintakulut olivat yhteensä 828.858,66 euroa, jossa oli vähennystä 6,1 % edellisen vuoden toteutumaan verrattuna. Henkilöstökulut laskivat 12,9 % edellisen vuoden toteutumaan verrattuna, henkilöstökulut olivat 417.270,37 euroa ja ne olivat 87,8 % verotuloista.

Verotuskustannukset olivat 6.681,65 euroa ja keskusrahastomaksuja maksettiin 17.616 euroa ja eläkerahastomaksua 16.440 euroa. Korkotuottoja saatiin 1.955,82 euroa ja korko- ja muita rahoituskuluja oli 9.023,43 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 66.498,50 euroa, jolloin tilikauden tulokseksi muodostui 109.343,99 euroa. Poistoerokirjausten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 119.677,32 euroa.

HENKILÖSTÖ

Edellisvuonna konsultin johdolla käytyjen Yt-neuvottelujen jälkeen kirkkoneuvosto päätti 5.1.2016 kokouksessaan osa-aikaistaa työsuhteisen vastaavan lastenohjaajan 75 %:ksi ja kirkkovaltuusto päätti 9.2.2016 kokouksessaan, että talouspäällikön, kanttorin ja toimistosihteerin virat muutetaan osa-aikaisiksi 75 % ja seurakuntapastorin virka osa-aikaiseksi 50 % työajasta.

Kanttorin, vastaavan lastenohjaajan ja seurakuntapastorin osa-aikaisuudet alkoivat 1.6., toimistosihteerin ja talouspäällikön 1.9.2016.

Vastaava lastenohjaaja Sanna Kontra oli palkattomalla virkavapaalla 15.9.-

31.12.2016 ja hän irtisanoutui 1.1.2017 alkaen siirryttyään Imatralle töihin. 1.1.2017 määräaikaisena lastenohjaajana aloitti Sirpa Majamäki.

Hautausmaan kesätyöntekijöinä toimivat touko-syyskuun ajan Päivi Kuronen ja Kimmo Kiljunen, Maija-Liisa Reponen touko-elo, kesä-heinäkuun Valtteri Laine ja Juho Reinikainen. Osa-aikaiset työntekijät tekivät täyttä työaika, Jukka Kinnunen touko-lokakuun ja Terhi Toikkanen touko-syyskuun ajan toimien myös hautausmaan kesätyöntekijöinä. Seurakuntamestarin sijaisena toiminut Jukka Kinnunen jäi eläkkeelle 1.10.2016.

Seurakunnan emäntäpalveluista huolehtii ostopalveluna Tuulan Juhla- ja Kotiruokapalvelu, Tuula Ruuskanen. Hän toimi myös siivoaja-vahtimestarin loma-aikojen sijaisena.

VAKUUTUKSET

Seurakunnalla oli vuoden aikana tilinpäätöskertomuksen liitetietojen mukaiset vakuutukset. Seurakunnan vakuutukset on keskitetty If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:lle. Vakuutukset on viimeksi kilpailutettu syksyllä 2009. Vakuutusmeklarit Colemont Finland Oy hoiti vakuutuksia vuoden 2015 loppuun. Talouspäällikkö hoitaa vakuutuksia suoraan IF Vahinkovakuutusyhtiön kanssa.

Vakuutusmaksut olivat yhteensä 25.053,60 euroa, jossa on nousua edelliseen vuoteen nähden 20 %. Nousuun vaikutti meklarisopimuksen purku. Toisaalta meklarille ei enää maksettu vakuutusten hoidosta, kuten aikaisempina vuosina.

1.2. Hallinto

HALLINTOELIMET

Kirkkovaltuusto

Puheenjohtaja	Auvinen Marketta	lehtori, eläkeläinen
Varapuheenjohtaja	Majuri Lauri	eläkeläinen
Jäsenet	Huhtinen Kaija, Karjalainen Esa, Kautonen Miija, Keijonen Aino, Kiljunen Oiva, Korhonen Minna, Lappalainen Eero, Luukkonen Asta, Luukkonen Eeva-Liisa, Markkanen Marja Liisa, Niemi Sakari, Pölonen Katri, Reponen Maija,	vakuutussihteeri maaseutuyrittäjä luokanopettaja luokanopettaja, eläkeläinen työnjohtaja, eläkeläinen sairaanhoitaja maaseutuyrittäjä maaseutuyrittäjä eläkeläinen perushoitaja, eläkeläinen FM eläkeläinen vastaava ohjaaja eläkeläinen
Sihteeri	Pasanen Unto	talouspäällikkö

Kirkkovaltuusto piti 5 kokousta ja sen pöytäkirjoihin kertyi 33 §:ää.

Valtuuston tärkeimmät päätökset:

- 4 Hautapaikka- ja hautaushintojen tarkistus
- 5 Määräalan myynti Suur-Savon sähkö Oy:lle
- 6 Talouden tasapainottaminen ja virkojen muuttaminen osa-aikaisiksi
- 7 Talouspäällikön viran muuttaminen osa-aikaiseksi
- 8 Kirkolliskokouksen maallikkoedustajien ja hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten vaalit

- 12 Määräalan myynti Ilmari ja Aili Pullille
- 13 Edustajan nimeäminen Kouvolan IT-alueen johtokuntaan
- 14 Tilinpäätös vuodelta 2015
- 15 Osa-aikaisen kanttorin viran ohjesäännön hyväksyminen
- 16 Osa-aikaisen toimistosihteerin viran johtosäännön hyväksyminen
- 17 Osa-aikaisen talouspäällikön viran johtosäännön hyväksyminen
- 18 Seurakuntamestarin viran johtosäännön hyväksyminen

- 22 Veroprosentin määrääminen vuodelle 2017
- 23 Maanvuokrasopimuksen uusiminen

- 27 Pappilan myynti

- 31 Vuoden 2017 talousarvio ja talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2018-2019
- 32 Hautainhoitorahaston talousarvio vuodelle 2017
- 33 Lisätalousarvio 2016

Kirkkoneuvosto

Puheenjohtaja	Castrén Helena	kirkkoherra
Varapuheenjohtaja	Luukkonen Asta	maaseutuyrittäjä
Jäsenet	Karjalainen Esa	maaseutuyrittäjä
	Lappalainen Eero	maaseutuyrittäjä
	Markkanen Marja Liisa	perushoitaja, eläkeläinen
	Niemi Sakari	FM, eläkeläinen
	Reponen Maija	eläkeläinen
Sihteeri	Pasanen Unto	taluspäällikkö

Kirkkoneuvosto piti 8 kokousta ja sen pöytäkirjoihin kertyi 91 §:ää.

Seurakuntalaisten ja luottamushenkilöiden aloitteet

Aloitteita ei ollut.

1.3. Henkilöstö

Seurakunnan palveluksessa olivat 31.12.2016:

Päätoimiset:	Ainali Marja	kanttori (osa-aik. 75 %)
	Castrén Helena	kirkkoherra
	Henttonen Raija	nuorisopastori (osa-aik. 50 %)
	Huttunen Pekka	seurakuntamestari
	Keijonen Hanne	diakoni
	Kontio Jaana	toimistosihteeri (osa-aik. 75 %)
	Pasanen Unto	taluspäällikkö (osa-aik. 75 %)
	Toikkanen Terhi	siivooja-vahtimestari (osa-aik. 55 %)
Sivutoimiset:		
	Korhonen Veikko	Lamminniemen kappelin suntio
Sukupuolijakauma:	naisia	6
	miehiä	3
Päätoimisen henkilöstön keski-ikä		49,1 vuotta.

1.4. Väkiluku

Seurakunnan väkiluku laski 40 hengellä luonnollisen poistuman ja kirkosta eroamisten takia. Muuttovoittoa oli 1 henkilö. Muutoksista kertoo seuraava tilasto:

Läsnäoleva väestö eli seurakunnan väkiluku = LV 1.1.2016		1912
LV:öön tulleet	Syntyneet ja kastetut	6
	Seurakuntaan muuttaneet	59
	Kirkkoon liittyneet	8
	Siirrot PV:stä LV:öön	1
	Yhteensä	74
LV:stä poistuneet	Kuolleet	36
	Seurakunnasta muuttaneet	58
	Kirkosta eronneet	19
	Siirrot LV:stä PV:öön	1
	Yhteensä	114
LV:öön tulleiden ja siitä poistuneiden erotus eli väkiluvun muutos		-40
Läsnä oleva väestö eli seurakunnan väkiluku 31.12.2016		1872
Poissa oleva väestö 31.12.2016		58
Läsnä oleva väestö ja poissa oleva väestö yhteensä eli srk:n jäsenmäärä		1927
Kunnan väkiluku 31.12.2016		2238
Seurakunnan väkiluku % kunnan väkiluvusta 31.12.2015		83,65

1.5. Talousarvion toteutuminen

1.5.1. Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

1.5.1.1 Yleishallinto

101 HALLINTOELIMET	
KIRKOLLISET VAALIT	
Tehtävä	Toimittaa kirkon vaalijärjestyksessä säädetyt vaalit.
Kokoonpano	Kirkkoherra ja neljä kirkkovaltuuston valitsemaa jäsentä.
Toiminta 2016	Vuonna 2016 on kirkolliskokouksen ja hiippakuntavaltuuston jäsenten vaali.
Toteutunut 2016	Kirkkovaltuusto suoritti vaalin ja äänestysliput toimitettiin hiippakunnan vaaliorganisaation laskettavaksi.
KIRKKOVALTUUSTO	
Tehtävä	Käyttää seurakunnan päätösvaltaa kirkkolain 9 luvun 1 §:n mukaisesti.
Kokoonpano	15 seurakuntavaaleissa vuonna 2014 valittua jäsentä.
Tavoitteet 2016	Valmentaa luottamushenkilöitä tehtäväänsä. Kokoontua suunnitelman mukaisesti ja tehdä päätökset kirkkoneuvoston esittämistä asioista.
Toiminta 2016	Järjestetään luottamushenkilökoulutusta tarpeen mukaan. Pidetään vähintään kolme kokousta, joissa mahdollisten määrälakaukkojen lisäksi käsitellään seuraavat asiat: 1. Tilinpäätöksen käsittely toukokuussa. 2. Veroprosentin vahvistaminen marraskuussa. 3. Talousarvion vahvistaminen marras-joulukuussa.
Painopisteet 2017 – 2018	Varaudutaan seurakuntarakenteen muutokseen ja siitä seuraaviin neuvotteluihin ja päätöksiin.
Toteutunut 2016	Kirkkovaltuusto kokoontui 5 kertaa ja pöytäkirjaan kertyi 33 §:n verran käsiteltyjä asioita.
KIRKKONEUVOSTO	
Tehtävä	1. Johtaa yleisesti seurakunnan toimintaa, edistää sen hengellistä elämää ja muutoinkin toimia seurakunnan tehtävän toteuttamiseksi, 2. muut kirkkolain 10 luvun 1 §:ssä ja 3. kirkkoneuvoston ohjesäännössä määrätyt tehtävät.
Kokoonpano	Kirkkoherra ja kuusi kirkkovaltuuston valitsemaa jäsentä.
Tavoitteet 2016	Kokoontua suunnitelman mukaisesti ja tehdä tarvittavat päätökset kirkkoheran ja talouspäällikön esittelemistä asioista. Talouden tasapainottamiseen kirkkoneuvosto asetti ohjausryhmän, joka konsultti Olavi Vuoren johdolla tekee esitykset talouden saamiseksi tasapainoon. Tavoitteena on, että seurakunnan talous on kestäväällä pohjalla kuluvan valtuustokauden loppuun mennessä (vuonna 2018).
Toiminta 2016	Kirkkoneuvosto kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Kirkkoneuvoston puheenjohtajana toimii kirkkoherra tai hänen estyessään neuvoston varapuheenjohtaja. Sihteerinä toimii talouspäällikkö. Asiat käsitellään esityslistan päätösehdotusten perusteella. Esittelijöinä toimivat kirkkoherra tai talouspäällikkö asiasta riippuen. Pöytäkirjat ovat nähtävillä seurakunnan internetsivuilla.
Toteutunut 2016	Kirkkoneuvosto kokoontui toimintavuonna 8 kertaa ja käsitteli 91 §:n verran asioita. Kirkkoherra toimi kirkkoneuvoston puheenjohtajana kokouksissa. Ohjausryhmän ja kirkkoneuvoston välinen yhteistyö oli tiivistä. Kirkkoneuvoston työtapaan kuuluu kokousten jälkeinen keskustelu ajankohtaisista asioista.

TILINTARKASTUS JA VALVONTA					
Tehtävä	Hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen sekä kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastus.				
Kokoonpano	Kirkkovaltuuston valitsema ammattitilintarkastaja.				
Tavoitteet 2016	Tehdä suunnitellut tarkastukset.				
Toiminta 2016	Tilintarkastajana toimii tilintarkastustoimisto Kuntatarkastajien Oy Clavis, JHTT Osmo Aalto. 1. Tilintarkastus keväällä ja välitarkastuksia tarpeen mukaan. 2. Lisäksi tarvittaessa kiinteistöjen ja irtaimiston tarkastus.				
Painopisteet 2017 – 2018	Tilintarkastus keväällä ja välitilintarkastus syksyllä.				
Toteutunut 2016	Toteutui suunnitelman mukaisesti, maaliskuussa pidettiin lopputarkastus ja syyskuussa pidettiin välitarkastus.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-27.993,09	-25.250	-21.495	-14,9
	Kate	-27.993,09	-25.250	-21.495	-14,9

Toteutuma					
101 HALLINTOELIMET	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintakulut	25 199,29	21 495,00	22 282,51	- 787,51	103,7
TOIMINTAKATE	25 199,29	21 495,00	22 282,51	- 787,51	103,7

105 TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINTO	
Sisältö	Tuottaa palveluja seurakunnan työntekijöille ja luottamushenkilöille, jotta nämä voivat omalta osaltaan toteuttaa seurakunnan perustehtävää.
Resurssit	1. 60 % taluspäällikön, 5 % kirkkoherran ja 15 % toimistosihteerin työajasta. 2. Taloustoimisto seurakunnan toimistosiivessä. 3. Kirkon palvelukeskus ja sen tarjoamat ohjelmistot 4. Status-ohjelmisto, jolla hoidetaan hautakirjanpito ja hautainhoitolaskutus. 5. Katrina-varauskirjaohjelmisto. 6. MS-office toimisto-ohjelmisto ja muut tarvittavat ohjelmistot. 7. Kirjuri-ohjelmisto
Tavoitteet 2016	1. Tehdä talous- ja henkilöstöhallintoon kuuluvat tehtävät hyvin ja ajallaan. 2. Tarkistaa jokaisen työntekijän toimenkuva. 3. Huolehtia henkilöstön kehittämisestä ja hyvinvoinnista. 4. Esimiehet käyvät kehittämisseskusteluja alaisten kanssa vähintään kaksi kertaa vuodessa. 5. Huolehtia henkilökunnan jaksamisesta ja työhyvinvoinnista erityisesti tasapainottamistilanteessa.
Toiminta 2016	1. Taloustoimisto avoinna ma, ke ja pe 10-13. 2. Kirjanpito ja reskontrat pidetään ajan tasalla. 3. Palkat lasketaan sopimusten mukaisesti. 4. Erilaiset tilitykset, tilastot ja raportointi tehdään ajallaan. 5. ATK-järjestelmät pidetään ajan tasalla, tehdään ohjelmistojen ja laitteisto-

	jen päivitykset IT-alueen asiantuntijoiden avulla. 6. Ylläpidetään ammattitaitoa ammattikirjallisuutta ja -lehtiä lukemalla ja osallistumalla tilaisuuksiin, joissa on tietoa tarjolla. 7. Rovastikunnan talouspäälliköiden kanssa tehdään yhteistyötä, yhteiset palaverit 8. IT-alueen toiminnassa ja kehittämisessä ollaan mukana. 9. KIPA:n tarjoamien palvelujen ja järjestelmien käytön tehostaminen 10. Konsultti keskustelelee vakituisten työntekijöiden kanssa työnkuvista ja muutostarpeista.																				
Painopisteet 2017 – 2018	1. Taloushallinnon kehittäminen ja uusien menetelmien käyttöönotto 2. Sopeutetaan henkilöstö supistuneisiin resursseihin.																				
Toteutunut 2016	Taluspäällikön virka osa-aikaistettiin 1.9. alkaen, jolloin toimiston aukioloajaksi muutettiin maanantai ja keskiviikko klo 10-13, muutoin toimittiin suunnitelman mukaisesti. Osallistuttiin KIPA:n järjestämiin nettikoulutuksiin. KIPAN:n ohjelmistot ovat alkuhankaluuksien jälkeen toimineet hyvin ja toiminta alkaa vakiintua, kun ohjelmistot ovat kehittyneet paremmiksi.																				
Talousarvio 2016	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Tilinp. 2014</th> <th>Ta 2015</th> <th>Ta 2016</th> <th>Muutos %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Tuotot</td> <td>2.000</td> <td>3.000</td> <td>3.000</td> <td>0,0</td> </tr> <tr> <td>Kulut</td> <td>-70.940,31</td> <td>-68.060</td> <td>-67.920</td> <td>-0,2</td> </tr> <tr> <td>Kate</td> <td>-68.940,31</td> <td>-65.060</td> <td>-64.920</td> <td>-0,2</td> </tr> </tbody> </table>		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %	Tuotot	2.000	3.000	3.000	0,0	Kulut	-70.940,31	-68.060	-67.920	-0,2	Kate	-68.940,31	-65.060	-64.920	-0,2
	Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %																	
Tuotot	2.000	3.000	3.000	0,0																	
Kulut	-70.940,31	-68.060	-67.920	-0,2																	
Kate	-68.940,31	-65.060	-64.920	-0,2																	

Toteutuma					
105 TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINTO	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-3 790,98	-3 000,00	-2 845,41	-154,59	94,8
Toimintakulut	58 542,76	67 920,00	56 017,73	11 902,27	82,5
TOIMINTAKATE	54 751,78	64 920,00	53 172,32	11 747,68	81,9

107 KIRKONKIRJOJEN PITO	
Sisältö	- Seurakunnan jäsenrekisterin ja muiden kirkonkirjojen ylläpito ja niistä tarvittavien todistusten antaminen nykyisistä ja entisistä jäsenistä eri tarkoituksiin. - Kaikki viranomaistehtävät kuten kirjaukset kastetuista, konfirmoiduista, vihityistä, kirkkoon liittyjistä, kirkosta eronneista sekä VTJ -muutosliikenteen tarkastus tehdään Kirjurilla ohjeiden mukaisesti. - Virkatodistusten teko. Elää -virkatodistukset otetaan Kirjurista. Muut todistukset ja sukuselvitykset joita ei saa suoraan Kirjurista tehdään erilliselle Word-pohjalle, johon tiedot haetaan vanhoista kirkonkirjoista ja perhelehdistä. Myös sukututkimukset tehdään vielä entiseen tapaan Word-pohjalle. - Kirjurin tietokannassa olevien tietojen tarkistaminen ja virheellisten tietojen korjaaminen oman seurakunnan jäsenen osalta, käyttäen apuna VTJ-kyselyä. - Kirjuriin digitoidun aineiston ja metatietojen tarkistaminen.
Toiminta-ajatus	Palvella asiakkaita laadukkaasti ja asiantuntevasti paikallisesti, lähellä seurakuntalaista.

Resurssit	1. 50 % toimistosihteerin työajasta 2. Kirjuri –ohjelma
Tavoitteet 2016	Kirjuriin toimitetun digitoidun aineiston tarkistaminen perhelehtien osalta. Vanhojen kirkonkirjojen digiaineiston testiajoissa ilmeni sellaista aineiston toimimattomuutta, joka vaikeuttaa ja hidastaa merkittävästi työskentelyä kirkkoherranvirastossa esimerkiksi laadittaessa sukuselvityksiä. Kirkkohallituksen ohjeiden mukaisesti digiaineiston tarkastuksessa tulee tarkastaa esimerkiksi kuvien tekninen laatu ja metatietojen oikeellisuus. Seurakunnan tulee myös tarkastustoiminnan yhteydessä laatia seurakunnan esittelymuistio ja jokaisen kirkonkirjan muistio, joka perustuu laadittuihin metatietoihin. Korjattu ja tarkastettu aineisto tulee validoida ja viedä turvakuljetuksena Helsinkiin kirkkohallitukseen. Kirkonkirjojen osalta digiaineiston teknisen laadun ja metatietojen oikeellisuuden tarkastuksen, muistioiden laatimisen, validoinnin ja turvakuljetukset suorittaa Arkistointipalvelu Signum/Riitta Mäntylä.
Toiminta 2016	1. Pidetään jäsenrekisteri ja kirkonkirjat ajan tasalla 2. Hoidetaan asiakaspalvelu, virkatodistusten ja sukuselvitysten teko 3. Sukututkimukset 4. Perhelehtien digiaineiston oikeellisuuden tarkastaminen ja virheiden korjaaminen. 5. Kirjuri-koulutukseen osallistuminen.
Painopisteet 2017 -2018	Seurakunnan uusi jäsentietojärjestelmä Kirjuri.
Toteutunut 2016	Talouden tasapainottamisen yhteydessä toimistosihteerin virka osaaikaistettiin. Toimistosihteerin työaika väheni 100 %:sta 75 %:iin 1.9.2016 alkaen. Kirjaukset kastetuista, vihityistä, kirkkoon liittyneistä, kirkosta eronneista sekä konfirmoiduista on tehty Kirjuriin ohjeiden mukaisesti, samoin aineistojen siirrot VTJ:stä Kirjuriin. Kirkkohallituksen ohjeiden mukaan kaikkien seurakuntien digiaineistot pitää olla tarkastettuna vuoden 2017 loppuun mennessä. Puumalan seurakunnan Kirjurin tarkastettava digiaineisto koostuu vanhoista kirkonkirjoista vuosilta 1860-1960 sekä perhelehdistä vuosilta 1960-2005. Vanhojen kirkonkirjojen osalta tarkastustyön teki Riitta Mäntylä Arkistointipalvelu Signumista. Muistioiden teko vanhoista kirkonkirjoista jäi seurakunnan tehtäväksi. Muistiot tehdään vuoden 2017 loppuun mennessä. Vanhojen kirkonkirjojen tarkastettu ja validoitu aineisto saatiin kovalevyllä seurakuntaan maaliskuussa. Aineistosta puuttuvat lastenkirjat, jotka Riitta Mäntylä toimittaa myöhemmin. Syksyllä 2013 aloitettua perhelehtien tarkastustyötä jatkettiin myös vuonna 2016, ja työ jatkuu edelleen vuonna 2017. Virkatodistustilauksia otettiin vastaan vuoden aikana yhteensä 256 kpl, ja virkatodistuksia valmistui 256 kpl, joista maksuttomia ns. ”elää” todistuksia oli 30 kpl, loput 226 kpl oli sukuselvityksiä eri tarkoitusta varten, enimmäkseen perunkirjoitusta varten. Tuottoa virkatodistuksista tuli 4.982,50 €. Sukuselvitys on eri asia kuin sukututkimus. Sukututkimuspyyntöjä tuli vuoden aikana 18 kpl, joista valmiiksi tehtiin 13 kpl. Loput 5 kpl jäivät tehtäväksi vuodelle 2017.

Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-25.837,80	-23.940	-23.000	-3,9
	Kate	-25.837,80	-23.940	-23.000	-3,9

Toteutuma					
107 KIRKONKIRJOJEN PITO	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintakulut	27 993,35	23 000,00	17 133,57	5 866,43	74,5
TOIMINTAKATE	27 993,35	23 000,00	17 133,57	5 866,43	74,5

108 KIRKKOHERRANVIRASTO JA MUU YLEISHALLINTO	
Sisältö	Monenlainen asiakaspalvelu toimituksista ja tilaisuuksista sovittaessa.
Toiminta-ajatus	Tarjota asiakkaille mahdollisimman laadukkaasti ja asiantuntevasti heidän tarvitsemansa palvelut, jotka liittyvät kirkollisten toimitusten varaamiseen ja muihin seurakunnan tarjoamiin palveluihin paikallisesti, lähellä seurakuntalaista.
Resurssit	20 % toimistosihteerin, 10 % kirkkoherran ja 15 % talouspäällikön työajasta - Kirkkoherranvirasto seurakuntakodin toimistosiivessä - Katrina –varauskirjaohjelma - Kirjuri -ohjelma
Tavoitteet 2016	- Laadukas asiakaspalvelu ja muiden tehtävien hoito ajallaan ja mahdollisimman laadukkaasti. - Seurakunnan arkistoinnista huolehtiminen vuonna 2014 hyväksytyin arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti.
Toiminta 2016	- Virasto avoinna ma, ke ja pe 10-13 - Katrina –varauskirjan ylläpito - Avioliiton esteiden tutkinta - Virkatodistusten ja sukuselvitysten tilausten vastaanotto, kirjoitus ja laskutus - Sukututkimukset - Pienriistolupien kirjoitus ja lupamaksujen vastaanotto - Adressien, kirjojen ja korttien myynti
Painopisteet 2017 - 2018	Hyvä ja sujuva asiakaspalvelu lähellä seurakuntalaista.
Toteutunut 2016	Talouden tasapainottamisen yhteydessä päätettiin kirkkoherranviraston aukioloaikojen supistamisesta. Viraston uudet aukioloajat 1.9.2016 alkaen on maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 10-13. Virastossa on palveltu suunnitelman mukaisesti. Seurakuntalaiset asioivat mielellään paikan päällä ja puhelimitse. Virkatodistustilauksia tulee myös sähköpostitse. Hautajaisjärjestelyistä sopimaan tulleiden surevien omaisten kohtaamiseen ja palveluun paikallisesti on haluttu kiinnittää erityisesti huomiota. Toimitusvarauksia otettiin vastaan noin 60 kappaletta, joista hautajaisiin liittyviä varauksia sovittiin virastossa 45 kappaletta, loput varaukset liittyivät kasteisiin ja vihkimisiin. Seurakunnan 400-vuotisjuhluvuoden kunniaksi järjestettiin seurakuntasallisessa maaliskuussa vanhojen kirkonkirjojen näyttely ja luento ”Mitä Puu-

	malan vanhoihin kirkonkirjoihin kätkeytyy”. Luennoitsijana oli Riitta Mäntylä Arkistointipalvelu Signumista. Iltaluennolle osallistui 37 asiasta kiinnostunutta ja seuraavan päivän koululaisille suunnattujen kolmen luennon osallistujamäärä oli yhteensä 157 henkeä. Arkistoa ei hoidettu vuonna 2016.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot	7.456,90	7.300	6.800	-6,8
	Kulut	-39.216,11	-41.700	-42.385	1,6
	Kate	-31.759,21	-34.400	-35.582	3,4

Toteutuma					
108 KIRKKOHERRANVIRASTO JA MUU YLEISHALLINTO	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-7 039,00	-6 800,00	-6 044,06	-755,94	88,9
Toimintakulut	34 429,32	42 385,00	35 995,70	6 389,30	84,9
TOIMINTAKATE	27 390,32	35 585,00	29 951,64	5 633,36	84,2
Poistot ja arvonalentumiset		2 500,00		2 500,00	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	27 390,32	38 085,00	29 951,64	8 133,36	78,6

1.5.1.2 Seurakuntatyö

Seurakuntatyön toiminta-ajatus:

Puumalan seurakunnan tehtävänä on avata Raamatun sanomaa ja antaa mahdollisuus Jumalan läsnäolon kokemiseen elämänkaaren eri vaiheissa yksilönä ja yhteisönä.

Seurakunnan visio 2018:

Puumalan seurakunta on elävä hengellinen yhteisö, johon halutaan kuulua ja jonka toimintaan on helppo tulla mukaan.

Paikalliset vapaaehtois- ja seurakunnan työntekijät tarjoavat monipuolista ja laadukasta seurakuntatoimintaa kaikille halukkaille.

Vapaa-ajan asukkaat rikastuttavat seurakuntaelämää.

Tilat ja henkilöstö on sopeutettu toiminnan mukaiseksi ja taloudellisesti kestäväksi.

201 JUMALANPALVELUSELÄMÄ	
Sisältö	1. Sunnuntain ja kirkollisten juhlapyhien pääjumalanpalvelukset. 2. Muut jumalanpalvelukset.
Resurssit	1. 20 % kirkkoherran, 20 % seurakuntapastorin ja 15 % kanttorin työajasta. 2. Vapaaehtoiset: kuorot, musiikkiryhmät sekä yksittäiset laulajat ja soittajat; ehtoollisavustajat, tekstinlukijat sekä muut jumalanpalvelusavustajat. 3. Toimitiloina kirkko, seurakuntakoti ja Lamminniemen kappeli, kylillä maakirkot.
Tavoitteet 2016	1. Vahvistaa seurakuntalaisten rukouselämää ja tarjota Jumalan sanaa ymmärrettävässä muodossa kaiken ikäisille. 2. Seurakuntalaiset saavat kokea ehtoollisessa anteeksiantamusta, yhteyttä ja kiitollisuutta sekä muistaa Jeesuksen elämää. 3. Lisätä ja vahvistaa seurakuntalaisten, erityisesti jumalanpalvelusavustajien osallistumista jumalanpalveluksen toteutuksessa. 4. Vahvistetaan yhteisöllisyyttä jumalanpalvelusten toteutuksessa ja kirkkokahveilla. 5. Järjestetään ehtoollishetkiä vanhusten hoitopaikoissa.
Toiminta 2016	1. Kirkossa toimitetaan yleensä messu ja noin kerran kuukaudessa sanajumalanpalvelus. Lamminniemen kappelissa toimitetaan messu tai sanajumalanpalvelus vähintään kolme kertaa vuodessa. 2. Muita jumalanpalveluksia pidetään mm. hiljaisella viikolla, koulujen alkessa ja päättyessä sekä ns. maakirkkoja eri puolilla pitäjää sen mukaan kuin niistä sovitaan. Lisäksi kylät voivat järjestää nimikkopyhän. 3. Järjestetään jumalanpalvelusavustajille tapaamisia ja koulutusta sekä osallistumismahdollisuus hiljaisuuden retriittiin.
Toteutunut 2016	Hiljaisuuden retriitti ei toteutunut, mutta jumalanpalvelukset pidettiin suunnitelman mukaisesti. Kesävieraiden osallistuminen mesuihin ja jopa niiden toteutukseen virkistää jumalanpalveluselämää. Järjestettiin kaksi kirkkoretkeä, Lemm ja Kangasniemen kirkon messuihin. Vapaaehtoisten järjestämät kahtamoiskahvit kirkkosalissa vähensivät toimintakuluja aiheuttavia kirkkokahveja. Valmistauduttiin uudenlaiseen vapaaehtoisten kutsumiseen kangasniemeläisten kanssa ns. kirkkoväärtitoimintaan. Tavoitteet: Jumalanpalvelusavustajat ovat osallistuneet jumalanpalvelusten toteutukseen lukemalla tekstejä, avustamalla ehtoollisessa, toivottamalla ihmisiä

	tervetulleiksi jumalanpalvelukseen, keräämällä kolehtia, keittämällä kahvia kirkossa jne. Avustajien saaminen on kuitenkin ollut työläämpää kuin aikaisempina vuosina. Aiemmin avustajat ovat aktiivisesti ilmoittautuneet tehtäviin. Nyt papit ovat etsineet avustajia puhelinoitoin ja tekstiviestein. Se on lisännyt pappien työmäärää. Yhteisöllisyys on jonkin verran lisääntynyt, kun kirkossa on alettu juoda kahvit jumalanpalveluksen päätteeksi. Kahvien keittämisestä ei kuitenkaan ole tullut itsestäänselvää ja edelleen moni jumalanpalvelus päättyy ilman kirkkokahveja. Ehtoollishetkiä järjestettiin Papinpellon vanhustentaloilla ja kunnan avopalvelukeskuksessa kolme kertaa vuodessa: kiirastorstaina, pyhäinpäivän viikolla ja ensimmäisen adventtisunnuntain viikolla. Toiminta: Kirkossa on toimitettu sunnuntaisin ja muina kirkollisina pyhinä pääasiassa messu. Kerran kuukaudessa, kanttorin, suntion ja papin vapaan viikonlopun aikana on toimitettu sanajumalanpalvelus. Lamminniemessä on toimitettu messut toisena pääsiäispäivänä ja pyhäinpäivänä sekä sanajumalanpalvelukset juhannuksen jälkeisenä sunnuntaina ja jouluaattona. Muitakin jumalanpalveluksia on pidetty: tuhkakeskiviikon messu, kiirastorstain messu, kemmakkakirkko (kemmakkateltassa) ja kotakirkko Hurisalossa. Lisäksi viisi kirkkohetkeä lapsille ja koululaisille perheineen. Jumalanpalvelusavustajille on järjestetty tapaamisia ja koulutuksia.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-48.788,30	-45.355	-41.540	-8,4
	Kate	-48.788,30	-45.355	-41.540	-8,4

Toteutuma					
201 JUMALANPALVELUSELÄMÄ	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot			-594,60	594,60	0,0
Toimintakulut	50 509,70	41 540,00	41 228,01	3 511,99	92,2
TOIMINTAKATE	50 509,70	41 540,00	40 633,41	4 106,59	90,8

202 HAUTAAN SIUNAAMINEN	
Sisältö	Siunaus- ja muistotilaisuudet etukäteisvalmisteluineen.
Resurssit	1. 20 % kirkkoherran, 20 % seurakuntapastorin ja 25 % kanttorin työajasta. 2. Toimitilat: kirkko ja Lamminniemen kappeli, osa siunauksista haudalla.
Tavoitteet 2016	1. Läheisensä menettäneet kokevat aidosta läsnäolosta ja evankeliumista kumpuavaa lohdutusta. Omaisia tuetaan heidän surussaan. 2. Kuoleman koskettaessa nähdään elämän merkitys, kuullaan Jumalan kutsu ja tartutaan iankaikkisen elämän toivoon. 3. Pyritään ottamaan vainajan omaisiin yhteyttä myös hautajaisten jälkeen.
Toiminta 2016	1. Toimituksiin valmistaudutaan keskustelemalla etukäteen omaisten kanssa. Omaisille annetaan heitä surussa tukeva kirja tai seurakunnan äänite. Ohjataan myös internet-sivujen tiedotuksiin. 2. Hautaan siunaamiset toimitetaan sen mukaan kuin niistä sovitaan omaisten kanssa. Pappi ja kanttori osallistuvat mahdollisuuksien mukaan muis-

	totalisuuksiin. 3. Omaiset kutsutaan hautaan siunaamista seuraavana pyhäinpäivänä seurakuntaan ja tiedotetaan seurakunnan järjestämästä sururyhmästä.				
Toteutunut 2016	Muutammat siunauskeskustelut käytiin puhelimitse, kun omaiset asuvat kaukana ja saapuvat Puumalaan vasta hautajaisiin. Useimmiten omaiset tavataan kasvotusten ja keskusteluihin käytetään riittävästi aikaa. Omaisten tapaamiseen ei käytetty niin paljon aikaa hautajaisten jälkeen kuin oli suunniteltu. Kesäkuusta alkaen kanttori ei osallistunut kaikkiin muistotilaisuuksiin työaikavähennyksen vuoksi.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-36.035,42	-38.915	-38.490	-1,1
	Kate	-36.035,42	-38.915	-38.490	-1,1

Toteutuma					
202 HAUTAAN SIUNAAMINEN	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintakulut	26 348,41	38 490,00	29 810,88	8 679,12	77,5
TOIMINTAKATE	26 348,41	38 490,00	29 810,88	8 679,12	77,5

203 MUUT KIRKOLLISET TOIMITUKSET	
Sisältö	Kasteet, avioliittoon vihkimiset ym. toimitukset etukäteisvalmisteluineen.
Resurssit	5 % kirkkoherran, 5 % seurakuntapastorin ja 5 % kanttorin työajasta. - Toimitilat: kirkko, seurakuntakoti, Lamminniemen kappeli, kodit ja vapaa-ajan asunnot.
Tavoitteet 2016	- Seurakunta on mukana toimituksiin osallistuvien uudessa elämänvaiheessa. - Toimituksiin osallistuvat saavat voimavaroja uuden elämänvaiheen tuomassa muutoksessa ja heidän seurakunnallinen identiteettinsä vahvistuu. Toimitusten jumalanpalvelusluonnetta vahvistetaan. - Rohkaistaan ihmisiä kodin siunaamisiin muuton tai remontin yhteydessä – myös vapaa-ajan asukkaita.
Toiminta 2016	- Kasteet, avioliittoon vihkimiset, kodin siunaamiset ja muut kirkolliset toimitukset toimitetaan sen mukaan kuin niistä sovitaan asianosaisten kanssa. Toimituksiin valmistaudutaan keskustelemalla aina etukäteen asianosaisten kanssa. - Vihkipareille annetaan perheraamattu ja kastekoteihin kastekynttilä, kaste- ja kummitodistukset sekä virsi- tai muu kirja. - Pidetään internet-sivujen tiedotus ajan tasalla. - Seurakuntakodille valmistetaan kastepuu, johon merkitään vuonna 2016 kastettujen seurakuntalaisten nimet ja heidät kutsutaan loppiaismessuun 2017 hakemaan kaste-enkeli muistoksi seurakunnan jäsenyydestä. - Aletaan periä matkakorvauksia seurakunnan ulkopuolisilta toimituksista.
Toteutunut 2016	Kirkolliset toimitukset on valmisteltu huolella ja yhdessä asianosaisten kanssa keskustellen. Kodin siunaamisia ei ole ollut. Puumalalaiset vihkiparit ovat saaneet perheraamatun ja puumalalaisiin kastekoteihin on annettu kastekynttilä, kaste- ja kummitodistukset sekä jokin tilanteeseen sopiva lahja. Internet-sivuja ja Facebook-sivua on päivitetty pääasiassa viikottain monipuolisesti. Välillä kuitenkin tiedotus on jäänyt liian viime tippaan tai unohtunut. Kaikki Puumalaan kastetut (7) saivat oman lasienkelinsä kastepuuhun. Kastettuja ei

	kutsuttu loppiaismessuun 2017, vaan lastenohjaaja tekee rotinakäynnit perheisiin ja vie enkelit tässä yhteydessä.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-6.620,24	-8.795	-8.960	1,9
	Kate	-6.620,24	-8.795	-8.960	1,9

Toteutuma					
203 MUUT KIRKOLLISET TOIMITUKSET	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintakulut	11 146,06	8 960,00	7 838,94	1 121,06	87,5
TOIMINTAKATE	11 146,06	8 960,00	7 838,94	1 121,06	87,5

204 AIKUISTYÖ					
Sisältö	Aikuisille tarkoitetut säännöllisesti kokoontuvat pienryhmät, retket, seurakuntamatkat, parisuhdekurssit ym.				
Resurssit	1. 5 % kirkkoherran työajasta. 2. Kirkko, seurakuntakoti, Lamminniemen kappeli, Särkirannan kokoontumistila ja seurakuntalaisten kodit.				
Tavoitteet 2016	Aktivoidaan kaikkia puumalalaisia kiinnostumaan seurakunnan elämästä matalan kynnyksen periaatteella. Naisten- ja miestenpäivien järjestäminen. Aikuistytöä tapahtuu myös perhekerhojen kautta. Lisätään sosiaalisen median kautta jaettavaa tiedotusta.				
Toiminta 2016	1. Pienryhmätoiminta toteutuu pääosin vapaaehtoisten johdolla lähetyspiireissä. 2. Kansanlähetyksen yhteydessä toimivat lähetys- ja keskustelupiiri. 3. Järjestetään Raamattutunteja ja miestenpäivät. 4. Hiljaisuuden retriitti Enonkoskella omakustanteisena. 5. Yhteistyö paikallisten harrastuskerhojen kanssa. 6. Naistenpäivä Marianpäivänä Juvan seurakunnan kanssa. Sana-lehden päätoimittaja Heli Karhumäki saapuu puhujaksi. 7. Kaksi omakustanteista opastettua kirkkoretkeä messuun ja tutustumista lähiseurakuntien kaksoisristikirkkoihin. Toukokuussa mm. Lemille ja Lappeen kirkkoon, syyskuussa Kangasniemelle, Mikkelin Pitäjän kirkkoon ja Anttolaan. Retkillä oppaana Eeva Maija Viljo.				
Toteutunut 2016	Hiljaisuuden retriitti ei toteutunut, mutta muut suunnitelmat toteutettiin. Miestenpäivät järjesti Kansanlähetyksen Särkirannassa. Lähetyspiirejä toimi Kansanlähetyksen piirin lisäksi kuusi. Osa aikuistytöstä toteutuu myös ystäväpirtin kiikkutuolivierailuissa. Joulukuussa pidettiin ensi kertaa ryhmä Joulun sanan salaisuus glögimukin äärellä ja syvennyttiin joulun sanomaan. Molemmat omakustanteiset ja opastetut kirkkoretket toteutuivat.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot	645,9	6.000	5.500	-8,3
	Kulut	-4891,2	-12.320	-11.620	-5,7
	Kate	-4245,3	-6.320	-6.120	-3,2

Toteutuma					
204 AIKUISTYÖ	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-475,00	-5 500,00	-4 914,15	-585,85	89,3
Toimintakulut	5 801,46	11 620,00	8 216,29	3 403,71	70,7
TOIMINTAKATE	5 326,46	6 120,00	3 302,14	2 817,86	54,0

205 MUUT SEURAKUNTATILAISUUDET

Sisältö	Kinkerit, evankelointi, tempaukset, hartaushetket, raamatunopetustilaisuudet, seurakunnat, alueelliset ja valtakunnalliset tilaisuudet sekä muut julkiset tilaisuudet.				
Resurssit	1. 5 % kirkkoherran, 5 % seurakuntapastorin ja 5 % kanttorin työajasta. 2. Vapaaehtoistoiminnassa mukana olevat seurakuntalaiset. 3. Toimitilat: kirkko, seurakuntakoti, Lamminniemen kappeli, Särkirannan kokoontumistila, seurakuntalaisten kodit.				
Tavoitteet 2016	1. Kristityn identiteetin vahvistuminen. 2. Vaalia ja juurruttaa paikallisesti kristillistä perustaa Puumalassa. 3. Järjestää tilaisuuksia myös kylillä.				
Toiminta 2016	1. 8 kinkerit kylissä ja vanhainkodilla. 2. Järjestetään 70- ja 75-vuotiaiden kirkkopyhä ja juhla. 3. Eri järjestöjen, kuten Savon Kansanlähetyksen, Kansan Raamattuseuran ja Suomen Raamattuopiston kanssa järjestettävät raamattu- ja evankeliumispäivät ym. tilaisuudet. Herännäisseurat ja yhteistyö Gideonien kanssa. 4. Kodeissa pyynnöistä pidettävät merkkipäivä-, kesä- ym. seurat. 5. Muistutetaan rukoushetkistä perheen vuosipäivien yhteydessä. 6. Järjestetään pääsiäisbrunssi I pääsiäispäivänä ja puurojuhla joulun alla.				
Toteutunut 2016	Herättäjän kirkkopyhä siirrettiin seuraavaan vuoteen. Juhlavuoden tapahtumat vahvistivat seurakuntatyötä ja myös miehet osallistuivat tavallista vilkaemmin esim. historiatapahtumiin. Toiminta 1. Kahdeksat kinkerit pidettiin. 2. 70- ja 75-vuotiaiden kirkkopyhä ja juhla pidettiin syyskuussa. 3. Raamattupäivä on pidetty. 4. Muutamia merkkipäivä- ja kesäseuroja on pidetty. 5. Rukoushetkiä perheen vuosipäivinä ei ole pidetty. 6. Pääsiäisbrunssi ja puurojuhla toteutuivat.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot	550	1.200	1.200	0,0
	Kulut	-29.801,94	-28.945	-26.400	-5,7
	Kate	-29.251,94	-27.745	-25.200	-3,2

Toteutuma					
205 MUUT SEURAKUNTATILAISUUDET	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot		-1 200,00	-130,55	-1 069,45	10,9
Toimintakulut	31 198,40	26 400,00	20 620,15	5 779,85	78,1
TOIMINTAKATE	31 198,40	25 200,00	20 489,60	4 710,40	81,3

210 TIEDOTUS JA VIESTINTÄ

Sisältö	Tiedotetaan seurakunnan toiminnasta ja tilaisuuksista seurakuntalaisille, lehdistölle ja sidosryhmille.				
Resurssit	5 % kirkkoherran, 10 % toimistosihteerin työajasta.				
Tavoitteet 2016	Parantaa mielikuvaa Puumalan seurakunnasta ja saada seurakunnan toimintaan mukaan uusia henkilöitä. Avoimuus ja julkisuus kaikessa tiedottamisessa. Pitää seurakunnan internet- ja facebook sivut kiinnostavina ja tuottaa myös hengellistä materiaalia niihin.				
Toiminta 2016	1. Kirkolliset ilmoitukset julkaistaan viikoittain Puumala-lehdessä. 2. Tiedotetaan avoimesti seurakunnan talouden ja toiminnan tasapainottamisesta aiheutuvista toimenpiteistä. 3. Tehostetaan internet-sivujen käyttöä eri työaloilla. 4. Käytetään seurakunnalle laadittuja kirje- ja mainospohjia. 5. Toiminnasta ja hallintoelinten päätöksistä tiedotetaan tarpeen mukaan. 6. Joulun edellä ollaan mukana Puumalan joulukylä-tapahtumassa, julkaistaan Puumala-lehdessä seurakuntaikkuna ja tiedotetaan vapaa-ajan asukkaille seurakunnan toiminnasta mökkiläisnumerossa touku-kuussa ja mahdollisesti marraskuussa. 7. Seurakuntaan muuttaneille, kastetuille, omaisensa menettäneille, kirkkoon liittyjille sekä kirkosta eronneille lähetetään tai annetaan tiedote. 8. Laaditaan laadukkaat esitteet kesän konserteista ja seurakunnan juhlatilaisuuksista.				
Painopisteet 2017 -2018	Internet-sivujen ajankohtainen käyttö ja ajan tasalla pitäminen. Esteettiset kauniit esitteet, mainokset ja ilmoitukset.				
Toteutunut 2016	Toiminnan ja talouden tasapainottamisryhmä huolehti tiedottamisesta ulospäin. Myös kinkereillä ja muissa ryhmissä kerrottiin seurakunnan henkilöstö- ja taloustilanteesta avoimesti. Työntekijöitä ja luottamushenkilöitä kuultiin useamman kerran. Juhlavuotena seurakunnasta kerrottiin tavallista enemmän eri tiedotusvälineissä. Toiminta 1. Kirkolliset ilmoitukset on julkaistu jokaisessa Puumala-lehdessä. 2. Seurakunnan talouden ja toiminnan tasapainottamisesta aiheutuvista toimenpiteistä on tiedotettu avoimesti. 3. Jokainen työala on osallistunut internet- ja Facebook-sivujen käyttöön. Edelleen viestintä voisi olla tehokkaampaa ja tavoitteellisempaa. 4. Seurakunnan kirjeissä ja mainoksissa on hyödynnetty seurakunnan markkinointimateriaalia ja logoa. 5. Toiminnasta ja hallintoelinten päätöksistä on tiedotettu hyvän käytännön mukaan. 6. Seurakunta oli mukana joulukylä-tapahtumassa, julkaisi Puumala-lehden joulunumerossa seurakuntaikkunan ja tiedotti vapaa-ajan asukkaita seurakunnan toiminnasta mökkiläisnumerossa. 7. Seurakuntaan muuttaneille, kastetuille, omaisensa menettäneille, kirkkoon liittyjille sekä kirkosta eronneille on lähetetty kirkkoherran allekirjoittama kirje. 8. Seurakunnan toiminnasta on laadittu esitteitä ja tiedotteita.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos
	Tuotot				
	Kulut	-22.103,65	-20.050	-20.820	3,8
	Kate	-22.103,65	-20.050	-20.820	3,8

Toteutuma					
210 TIEDOTUSTOIMINTA	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintakulut	19 962,07	20 820,00	17 544,86	3 275,14	84,3
TOIMINTAKATE	19 962,07	20 820,00	17 544,86	3 275,14	84,3

222 MUSIIKKI	
Sisältö	Jumalansanan julistaminen laulun ja soiton välityksellä.
Toiminta-ajatus	Ylläpitää ja edistää kirkkomusiikkitoimintaa ja – harrastusta seurakunnassa.
Resurssit	1. Kanttorin työajasta 50 % 2. Soittimet: Piano ja urut kirkossa; sähkösoitin ja urut seurakuntakodissa; piano ja sähköurut Lamminniemen kappelissa; kannettava sähkösoitin 3. Seurakunnan musiikkiryhmät: Kirkko- ja Mariakuoro sekä Laulusiskot 4. Nuorten ryhmä: Isoiset, kerhonohjaajat ja rippikoululaiset 5. Paikkakunnalla toimivat muut musiikkiryhmät: Kehitysvammaisten musiikkiryhmä (KEMU); koulujen musiikkiryhmät; Puumalan kansalaisopiston kuorot: Mieslaulajat ja sekakuoro; Puumalan kansalaisopiston soitinryhmät: Oivalliset, Pelimanniorkesteri ja Puumalan puhallinyhtye 6. Yksittäiset laulajat ja soittajat
Tavoitteet 2016	Jumalanpalveluksen tulisi olla seurakunnan elämän keskus 1. Kaikenlaisella musiikkityöllä tulisi olla yhteys jumalanpalvelukseen 2. Seurakunnan tilaisuuksien musiikki syventää läsnäolijoiden uskonelämää ja rakentaa seurakuntayhteyttä 3. Musiikkitilaisuuksien avulla madalletaan kirkon kynnyistä jumalanpalveluksiin
Toiminta 2016	1. Soittimien huolto Hans Heinrich käy huoltamassa kirkon ja seurakuntakodin urut mahdollisuuksien mukaan heinäkuussa. Kirkon pianoa viritetään noin kolme kertaa vuodessa. Piano siirretään seurakuntakotiin mikäli talvella tulee kovia pakkasjaksoja. Lamminniemen kappelin piano viritetään kerran vuodessa. Seurakuntakodin sähkösoitin on huonokuntoinen. Tilalle pyritään hankkimaan uusi soitin mikäli taloudellinen tilanne sen sallii. 2. Seurakunnan musiikkiryhmien toiminta Kirkkokuoro palvelee jumalanpalveluksissa noin kerran kuukaudessa sekä Koivurannan hartaushetkissä kaksi kertaa vuodessa. Puumalan ja Ruokolahden kirkkokuoro järjestävät musiikkitilaisuuden Puumalan kirkkoon Helatorstaina 5.5. Kuoro osallistuu juhlalevyn äänitysprojektiin toukokuussa. Kesällä 2015 Puumalassa vieraili Kiimingin seurakuntalaisia, heidän joukossaan oli Ruskakööri ja Vanamot –lauryhmä. Puumalan kirkkokuoro suunnittelee vastavierailua Kiiminkiin syyskuulle. Kirkkokuoro anoo avustusta toimintaansa 3 350 euroa. Kyseinen summa jakaantuu seuraaviin osa-alueisiin: -Jäsenmaksut Etelä-Savon kirkkomusiikkipiirille 300 e -Kilometrikorvaus kuorolaisille (0.20 e / km) 2000 e -Kulukorvaus kuoron puheenjohtajalle ja sihteeriille 150 e -Muistamiset ja vierailut 100 e -Virkistystoiminta 800 e Mariakuoro palvelee jumalanpalveluksissa noin kaksi kertaa kevät- ja syyskaudella sekä laulaa erilaisissa musiikkitilaisuuksissa. Vuonna 2015 kuoro

	järjesti Hanna-tapahtuman keväällä ja syksyllä. Tulevana vuonna järjestettävään vastaavanlaista toimintaa. Kuoron laulajille annetaan mahdollisuus osallistua juhlalevyn äänitykseen kirkkokuoron joukossa toukokuussa. Kuoro anoo avustusta toimintaansa 300 euroa. Laulusiskot pyrkii laulamaan jumalanpalveluksissa kerran kevät- ja syyskaudella ja tarvittaessa myös seurakunnan muissa tilaisuuksissa. 3. Nuorten ryhmän toiminta Isoset, kerhonohtajat ja rippikoululaiset osallistuvat nuorten messuun kirkossa 10.1. sekä mahdollisuuksien mukaan myöhemminkin vuoden aikana. 4. Yhteistyö paikkakunnalla toimivien muiden musiikkiryhmien kanssa Kehitysvammaisten musiikkiryhmä (KEMU) laulaa jumalanpalveluksissa ja seurakunnan muissa tilaisuuksissa kolmesta neljään kertaa vuodessa. Kanttori käy valmentamassa ryhmää Sinituvassa kolme kertaa ennen jokaisista esiintymistä. Koulujen musiikkiryhmät avustavat mahdollisuuksien mukaan koulujen kevät- ja joulukirkossa. Puumalan kunta ja seurakunta 400 vuotta- juhlalevy Pentti Kantolan aloitteesta on lähtenyt liikkeelle cd-levyn tekeminen. Levyn suunnittelutyöryhmässä ovat olleet syksystä 2015 lähtien Pentti Kantola, Sirja Rexho ja Marja Ainali. Äänitteelle on pyydetty mukaan kirkkokuoro, kansalaisopiston kuoroja ja soitinryhmiä sekä solisteiksi aikaisemmin kansalaisopiston kuorojen johtajina toimineita henkilöitä. Cd-levyn äänitys on suunniteltu tapahtuvaksi kahtena viikonloppuna toukokuussa. Äänittäjänä toimii Ari Kaartinen Savonlinnasta. Levyn julkistamiskonsertti on suunniteltu pidettäväksi kesäkuussa. Kustannukset: -Ari Kaartiselle maksettavat kulut äänityksestä ja miksauksesta 700-1000 e -Matkakulut Ari Kaartiselle, solisteille ja avustaville soittajille 250 e -Levyjen painatus ja kopiointi 600 e (2 e/kpl) Levyjä valmistettaisiin 300 kpl. Levyn myyntihinta olisi 15 e/kpl. Puumalan kansalaisopisto osallistuu myöhemmin levyn kustannuksiin. 5. Musiikkitilaisuuksien järjestäminen Perinteeksi tulleita Päivämusiikkeja pidetään kirkossa keskiviikkoisin 22.6.-10.8. välisenä aikana. Saimaan kauneimmat sävelet – konserttisarja järjestetään kirkossa heinäkuussa yhdessä kunnan kulttuuritoimen kanssa. Pääkonsertin teoksena tulee olemaan Mozartin Requiem. Muita konsertteja järjestetään läpi vuoden. Kauneimmat joululaulut – tilaisuuksia pidetään kirkossa, Lamminiemen kappelissa ja Viljakansaarella sekä muita yhteislaulutilaisuuksia seurakuntalaisten toiveesta mahdollisuuksien mukaan.
Toteutunut 2016	Jumalanpalvelusten musiikkiaavustajat Kirkossa järjestetyissä jumalanpalveluksissa oli 13:ssa mukana musiikissa avustajina laulajia ja soittajia. Piispanmessussa ja kouluunlähtevien siunauksessa 14.8. oli mukana Puumalan soittokunta ja Juvan puhaltajat Toni Herralan johdolla 1. Soittimet ja niiden huolto Hans Heinrich kävi huoltamassa kirkon ja seurakuntakodin urut heinäkuussa. Seurakuntakotiin hankittiin syksyllä uusi Yamaha-piano huonokuntoisen sähkösoittimen tilalle. Kirkon pianoa on viritetty vuoden aikana kaksi kertaa sekä seurakuntakodin ja Lamminiemen kappelin pianoa kerran. 2. Seurakunnan musiikkiryhmien toiminta Kirkkokuoro harjoitteli vuoden aikana 28 kertaa. Kuoro palveli kirkossa piteytyissä jumalanpalveluksissa kahdeksan kertaa sekä Palvelukeskuksen juma-

lanpalveluksessa kerran. Puumalan ja Ruokolahden kirkkokuoron konsertti oli Puumalan kirkossa Helatorstaina 5.5. Kuoro osallistui juhlalevyn äänitykseen toukokuussa sekä levyn julkistamiskonserttiin kirkossa 10.6. Kiimingin retki toteutui 16. - 18.9. Osa kirkkokuorolaisista on osallistunut kirkossa pidettyjen konserttien ohjelmien myyntiin. Kuorossa on ollut 19 laulajaa, joista miehiäkin seitsemän.

Mariakuoro harjoitteli vuoden aikana kuusi kertaa. Kuoro esiintyi Hannatapahtumassa seurakuntakodissa 24.4. sekä palveli 1. Adventtisunnuntain messussa 27.11. Kuorossa on ollut 11 laulajaa.

Laulusiskojen nimi muutettiin keväällä **Akkabellaksi**. Ryhmä harjoitteli vuoden aikana kolme kertaa sekä palveli Marian ilmestyspäivän sanajumalanpalveluksessa 13.3

3. Nuorten ryhmien toiminta

Isoset, kerhonoijaajat ja rippikoululaiset musisoivat Nuorten messussa kirkossa 10.1. sekä **Nuorten joulukööri** lauloi 3. Adventtisunnuntain messussa 11.12.

4. Yhteistyö paikkakunnalla toimivien muiden musiikkiryhmien kanssa

Kehitysvammaisten musiikkiryhmä (KEMU) harjoitteli kanttorin johdolla syyskaudella kaksi kertaa sekä palveli Mikkelinpäivän sukupolvimessussa 2.10., joka oli myös rovastikunnallinen kehitysvammaisten kirkkopyhä.

Koulujen musiikkiryhmien toiminta

Yhdeksännen luokan oppilaat lauloivat koulun kevätkirkossa 4.6. Silver Wings-lauluryhmä lauloi lasten ja koululaisten joulukirkossa 21.12. musiikinopettaja Sirja Rexhon johdolla.

Puumalan kunta ja seurakunta 400 vuotta- juhlalevy

CD-levyn äänitti Ari Kaartinen, äänitys tapahtui toukuun kahtena viikonloppuna. Projektiin osallistuivat kirkkokuoro, kansalaisopiston kaksi kuoroa ja soitinryhmiä sekä yksittäisiä laulajia ja soittajia. Levyn julkistamiskonsertti oli Puumalan kirkossa 10.6.

5. Musiikkitilaisuuksien järjestäminen

Päivämusiikkitilaisuuksia pidettiin kirkossa kahdeksana keskiviikkona 22.6.-10.8. Niiden yhteenlaskettu kävijämäärä oli 577 henkilöä. Heinäkuun 7. päivän Päivämusiikki oli samalla Saimaan kauneimmat sävelet-festivaalin avajaiskonsertti. Tässä tilaisuudessa esiintyivät Jyrki Korhonen, basso, Anna Sandström, sopraano ja Marja Ainali, piano. Ainali toimi pianistina myös kolmessa muussa Päivämusiikissa.

Saimaan kauneimmat sävelet-festivaali oli 6.-17.7. sisältäen neljä konserttia kirkossa ja yhden konsertin Lamminniemen kappelissa. Näiden konserttien yhteenlaskettu kävijämäärä oli 961 henkilöä.

Muita konsertteja

-Päivi Haapalehto (laulu ja nokkahuilu) kirkossa 28.3.

-Ruokolahden ja Puumalan kirkkokuoro kirkossa 5.5.

-Lauluyhtye Aikamiehet kirkossa 12.6.

-IltaSaimaalla konsertti kirkossa 26.6.

-Ainon ääni-musikkitapahtuma Lamminniemen kappelissa 3.7.

-Muistokonsertti menneille sukupolville Paikanlahdentien pihapiirissä 26.7.

-Pertti Kallio ja Leo Louhivaara kirkossa 5.8.

-Etelä-Savon kanttorit kirkossa 25.9.

-Christa Roinila (nokkahuilu), Helena Strand (laulu) ja Marja Ainali (piano ja urut) kirkossa 23.10.

	-Mikkelin mieslaulajat kirkossa 1.12. -Arja Korisevan konsertti kirkossa 4.12. Konsertin järjestivät Puumalan yrittäjät Yhteislaulutilaisuuksia -Yhteislaulua Pertti Kallion ja Leo Louhivaaran johdolla kirkossa 6.8. -Kauneimmat joululaulut Lamminniemen kappelissa 11.12. -Kauneimmat joululaulut Puumalan Teboililla 15.12. ja Puumala Klupilla. Tilaisuuksiin osallistuivat kirkkoherra, seurakuntapastori ja kanttori -Kauneimmat joululaulut kirkossa 18.12. Kanttorina Helena Strand, Anne Kietäväinen soitti baritonitorvea Muuta toimintaa -Kehitysvammaisten kerho 12.2. ja 29.4., joissa olivat kanttori ja diakoni -Kanttorin laulutuokio Ystäväpirtin kahviossa 22.2. (vanhoja koululauluja); 3.10. (virsikirjan lisävihkon virsiä); 12.12. (joululauluja) -Kanttorin virsituokio kirkonkylän lähetyspiirissä 9.3. -Kanttorin musiikkituokio perhekerhossa 17.3. -Kanttorin lauluhetki Päivätoiminnan kevätkauden päätöstilaisuudessa seurakuntakodissa 26.5. ja joulujuhlassa 21.12. -Yhteistyö koulun kanssa: Kanttorin pitämä päivänavaus 7.10. ja joululaulujen tuokio auditoriossa eskarilaisille, 1.-6. luokkien oppilaille sekä opettajille ja kouluavustajille 9.12. -Päivätoiminnan Elämän leipä-tunti Papinpellon kerhuhuoneessa 12. ja 13.10. -Kanttorin musiikkituokio päiväkerhossa 9.11. -Flash Mob (yllätyksellistä joululaulujen laulamista) monissa kylän liikkeissä 16.12. Tapahtumaan osallistuivat kirkkoherra, seurakuntapastori, kanttori ja rippikoululaisia.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos
	Tuotot	8.697,45	9.000	16.000	77,8
	Kulut	-42.905,13	-59.290	-71.770	21,0
	Kate	-34207,68	-50.290	-55.770	10,9

Toteutuma					
222 MUSIIKKITOIMINTA	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-11 738,00	-16 000,00	-25 148,88	9 148,88	157,2
Toimintakulut	57 063,04	71 770,00	80 380,84	1 789,16	97,8
TOIMINTAKATE	45 325,04	55 770,00	55 231,96	10 938,04	83,5
Poistot ja arvonalentumiset	523,63	520,00	518,74	1,26	99,8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	45 848,67	56 290,00	55 750,70	10 939,30	83,6

231 LAPSI- JA PERHETYÖ

Sisältö	Puumalan seurakunta on lapsi- ja perhetyössä vahvasti läsnä puumalalaisten lasten, nuorten ja vanhempien elämässä. Lapsi- ja perhetyö tarjoaa lapsille kasteopetusta ja tukee vanhempia lasten kristillisessä kasvatuksessa antaen koko perheelle hengellisiä eväitä sekä ohjaa ja tukee perheitä eri elämäntilanteissa. Lapsi- ja perhetyöhön sisältyvät päiväkerho, perhekerho, hartaushetket päiväkotiryhmissä, perhejumalanpalvelukset, kotikäynnit perheissä, perheillat, juhlat, tapahtumat, retket, leirit ja muu pikkulapsityö.
Resurssit	1. 72 % vastaavan lastenohjaajan työajasta. 2. Toimitilana seurakuntakodin lapsityön kerhotilat
Tavoite 2016	1. Tarjota perheille kasteopetusta ja mahdollisuuksia pyhän kohtaamiseen. 2. Vahvistaa perheiden kristillistä uskoa ja elämäntapaa saamalla perheitä mukaan jumalanpalveluselämään ja seurakunnan muuhun toimintaan. 3. Luoda perheille lämminhenkinen kohtaamispaikka ja tukea yhteisöllisyyttä. 4. Tukea perheitä arjessa ja vanhemmuudessa. 5. Tukea uskontokasvatusta. 6. Saada vapaaehtoisia mukaan lapsityöhön henkilöstöressurssien vähentyessä. 7. Jatkaa ja kehittää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.
Toiminta 2016	1. Kerhotoiminta: päiväkerho ja perhekerho 2. Hartaushetket: päivähoidon lapsille ja esikoululaisille 3. Perhejumalanpalvelukset: kynttilänpäivänä, äitienpäivänä, Mikkelinpäivänä ja isänpäivänä. 4. Kotikäynnit: Rotinakäynti kotiin lapsen ollessa noin 6 kk ikäinen. 5. Tilaisuudet, tapahtumat ja retket: Loppiaisenä 6.1. enkelikirkko, jossa jaetaan kastepuun enkelit 2015 kastetuille lapsille. Kynttilänpäivänä perhekirkko ja retki Rauhan sisäleikkipuistoon. Kerhojen valokuvaus 18.2. Toimintailta perheille 15.3. Ilta pariskunnille Sahanlahdessa 18.3. Lasten pääsiäiskirkko 24.4. Äitien hemmotteluilta Särkirannassa 3.5. Äitienpäivänä 8.5. juhla ja perhekirkko. Kevätretki perheille ja kerholaisille Savonlinnaan Pikkuässään ja Pikku Kakkosen leikkipuistoon toukokuussa. Kesäkerhot ja perheiden kesäkahvila kesäkuussa. Mikkelinpäivänä 2.10. sukupolvimessu, 3- ja 5-vuotiaiden syntymäpäiväjuhlat ja Sananjalka nukketeatteri. Pyhäinpäivän kirkkohetki lapsille 3.11. Jouluskarteluilta. Seurakunnan yhteinen puurojuhla 11.12. 6. Leirit: Lasten ja perheiden leiri Särkirannassa 2.-3.8. 7. Muu lapsi- ja perhetyö: 1 – 5 -vuotiaille lähetetään syntymäpäiväkortit sekä 3-vuotiaille ja 5-vuotiaille jaetaan pienet muistamiset. MLL:n kahvilassa seurakuntakodilla pidetään joka toinen viikko muskarihetki lapsille. Seurakuntakodin aulassa on kastepuu, johon ripustetaan puumalalaisille kastetuille lapsille enkelit. Vuoden lopussa lapset kutsutaan enkelikirkkoon. Perheille on järjestetty Tenavaparkkitoimintaa tunniksi viikossa äitien liikuntahetken ajaksi. Hoitajina toimii pääasiassa vapaaehtoiset. 8. Yhteistyö: Yhteistyötä tehdään kunnan, päiväkodin, neuvolan ja järjestöjen (mm. Leijonat, MLL, Martat, Maa- ja kotitalousseurat) kanssa erilaisten toimintojen, tapahtumien ja leirien tiimoilta. 9. Kokoukset ja koulutukset: Varhaiskasvatuksen hiippakuntapäivät 16.-17.3. Lappeenrannassa.
Painopisteet 2017 -2018	Toiminta pohjautuu kirkon strategiaan 2018 ”Meidän kirkko- osallisuuden yhteisö” ja tätä tukevaan kirkon yhteiseen painopisteeseen ”Pyhä” vuosina 2015–2017. Työn tavoitteena on miettiä perheiden kanssa mikä on pyhää ja luoda heille tilaisuuksia pyhän Jumalan kohtaamiseen ja pyhän kokemiseen. Pyritään samaan perheitä osalliseksi perhejumalanpalveluksiin ja kirkkovuoden juhliin sekä seurakunnan muuhun toimintaan.

Toteutunut 2016	Resurssit: 1. Syyskaudella käytössä olevat resurssit olivat pienemmät, sillä 1.8.-31.12. osaaikainen seurakuntapastori hoiti lastenohjaajan tehtäviä yhteensä 50 prosentin työaikaresurssilla. Toiminta: 1. Kerhotoiminta. Kevätkaudella päiväkerho pidettiin kaksi kertaa viikossa ja perhekerho kerran viikossa. Syyskaudella sekä päiväkerho että perhekerho pidettiin kerran viikossa. 2. Päivähoidon ja esikoulun lasten kanssa on pidetty hartaushetkiä noin 1-2 kertaa kuukaudessa. 3. Perhejumalanpalvelukset pidettiin kynttiläpäivänä ja äitienpäivänä. Mikkelinpäivänä pidettiin sukupolvimessu, johon kutsuttiin erityisesti sekä lapsia että vanhuksia. Isänpäivänä ei ollut perhejumalanpalvelusta. 4. Rotinakäyntejä ei tehty. Kaikki uudet lapset syntyivät vuoden jälkimmäisellä puoliskolla, jolloin lastenohjaajaresurssi oli pienempi. Pastori on vinyt kastekeskustelun yhteydessä vauvalle pienen lahjan. 5. Tilaisuudet, tapahtumat ja retket ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. 6. Lasten ja perheiden leiri toteutui. 7. 1-5-vuotiaille on lähetetty syntymäpäiväkorit. 3- ja 5-vuotiaille on järjestetty synttärarit, joilla jaettiin pieni lahja. Kevätkaudella MLL:n kerhossa pidettiin muskarihetkiä. Syyskaudella yhteistyötä ei ole tehty pienentyneen työaikaresurssin ja sen vuoksi, että MLL:n kerho siirtyi urheilutalolle. Loppiaiseksi 2017 ei järjestetty enkelikirkkoa vaan uusi vastaava lastenohjaaja tulee tekemään rotinakäyntejä viime vuonna syntyneiden ja kastettujen koteihin. Tenavaparkkitoiminnalle ei ollut kysyntää, joten sitä ei järjestetty.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos
	Tuotot	90,80	550	1.100	100,0
	Kulut	-41.420,95	-37.218	-35.660	-4,2
	Kate	-41.330,15	-36.668	-34.560	-5,7

Toteutuma					
231 LAPSI- JA PERHETYÖ	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-538,12	-1 100,00	-1 010,36	-89,64	91,9
Toimintakulut	31 654,53	35 660,00	29 504,92	6 155,08	82,7
TOIMINTAKATE	31 116,41	34 560,00	28 494,56	6 065,44	82,4

233 VARHAISNUORISOTYÖ

Sisältö	Varhaisnuorisotyö on kristillistä kasvatustoimintaa, joka suuntautuu alakouluikäisiin varhaisnuoriin. Keskeisimpinä toimintamuotoina ovat kerho-, retki- ja leiritoiminta. Yhteistyötä tehdään kunnan, koulun ja järjestöjen kanssa.
Toiminta-ajatus	Antaa nuorille turvallisen kristityn aikuisen malli ja opettaa että, rakastava Jumala ja kirkko ovat läsnä arkipäivän askareissa.
Resurssit	Vastaavan lastenohjaajan työajasta 18 %, seurakuntapastorin työajasta 5 %. Kerhoissa mukana apuohjaajia. Tiloina seurakuntakodin lapsityön tilat ja nuorisotyön tilat alakerrassa.
Tavoite 2016	Tavoitteena on järjestää toimintaa, joka sisältää monipuolista tekemistä ja tukee varhaisnuoren hengellistä kasvua ja sosiaalisten taitojen kehitystä.

	Tavoitteena on myös saada isosia ja muita nuoria toimimaan leireillä ja kerhoissa ohjaajina.				
Toiminta 2016	1. Varhaisnuorten kerhot: 0-2 -luokkalaiset ja 3-6 -luokkalaiset. 2. Kouluun lähtevien siunaaminen 14.8. Lapsia muistetaan kukalla ja kirjalla. Heille jaetaan myös koulussa virsikirjat. 3. 10 -vuotiaiden syntymäpäiväretki 31.1. Lapsia muistetaan lasienkelillä. 4. Aamunavaukset koululla. 5. Hartaushetket iltapäivätoiminnassa joka toinen viikko. 6. Kerhonohtajien koulutus				
Koulutus	Mikkelin ja Kuopion hiippakuntien yhteinen varhaisnuorisotyön työkokous 5.-7.4. Partaharjulla.				
Painopisteet 2017 -2018	Järjestetään kaikenikäisille varhaisnuorille säännöllistä kerhotoimintaa ja pyritään saamaan nuoria mukaan myös muuhun seurakunnan toimintaan kuten jumalanpalveluksiin ja perheiltoihin. Koulutetaan nuoria kerhonohtajiksi ja tätä kautta kannustetaan heitä toimimaan kerhonohtajina sekä toimimaan apuohjaajina erilaisissa tapahtumissa, leireillä ja esimerkiksi tenavaparkkitoiminnassa.				
Toteutunut 2016	Toiminta: 1. Sekä kevät- että syyskaudella järjestettiin kerhot 0-2-luokkalaisille. 3-6-luokkalaisten kerho ei toteutunut. Kevätkaudella siihen ei ollut osallistujia. Syyskaudella ei saatu järjestettyä kerhoajankohtaa, joka olisi sopinut yhteen sekä kunnan muun harrastustoiminnan että koulutettujen kerho-ohjaajien aikataulujen kanssa. Sen sijaan on vietetty muutamia leiripäiviä Särkirannassa, jossa 8-luokkalaiset kerhonohtajat ovat järjestäneet ohjelmaa 3-6-luokkalaisille varhaisnuorille. Kerho-ohjaajat ovat siis valmistelleet leiripäivien mainokset, kutsut, ohjelman ja hartaudet. Seurakuntapastori on ollut näissä leiripäivissä aikuisena mukana. 2. Uudet koululaiset siunattiin piispanmessun yhteydessä ja jokainen sai kukan, kirjan sekä virsikirjan. 3. 10-vuotiaiden syntymäpäiväretki Angry Birds –puistoon toteutui. Päivänsankarit saivat lahjaksi lasienkelin. 4. Aamunavauksia pidettiin 0-1-luokkalaisille noin kuukauden välein ja 2-9-luokkalaisille 2-3 viikon välein. 5. Iltapäivätoiminnassa on pidetty hartaus kevätkaudella 2 viikon välein ja syyskaudella noin kerran kuukaudessa. 6. Kuusi 8-luokkalaista suoritti kerhonohtajakoulutuksen. 7. Yhteisen kerhohankkeen tiimoilta marraskuussa järjestettiin kunnan, 4H:n, harrastusseurojen ja seurakunnan yhteisretki 0-6-luokkalaisille lapsille Imatralle keilaamaan.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos
	Tuotot	15,00	600	400	-33,3
	Kulut	-12.019,43	-13.342	-13.530	1,4
	Kate	12.004,43	-12.742	-13.130	3,0

Toteutuma					
	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
233 VARHAISNUORISOTYÖ					
Toimintatuotot		-400,00	-99,00	-301,00	24,8
Toimintakulut	12 957,35	13 530,00	8 338,05	5 191,95	61,6
TOIMINTAKATE	12 957,35	13 130,00	8 239,05	4 890,95	62,7

235 RIPPIKOULUTYÖ					
Sisältö	Rippikouluikäiset oppivat tuntemaan kristillistä uskoa syvemmin ja löytävät oman paikkansa seurakunnan jäseninä. Rippikoulun lopulla rippikoululainen oivaltaa olevansa osa kristittyjen paikallisyhteisöä eli Puumalan seurakuntaa ja osa maailmanlaajuista kristillistä kirkkoa.				
Toiminta-ajatus	Vahvistaa nuoren uskoa Jumalaan ja siihen, että nuori on hyvä ja arvokas sellaisena kuin on. Opettaa kristillisen uskon keskeisimpiä asioita. Opettaa käytännön kristillisyyttä. Rakentaa yhteyttä omaan seurakuntaan ja siltoja naapuriseurakuntien nuorisotyöhön. Elää evankeliumia todeksi nuorten omassa todellisuudessa.				
Resurssit	Seurakuntapastorin työajasta 15 %, vastaava lasten ohjaaja 5 %, kirkkoherra 5 %, diakoni, kanttori ja isoset/apuohjaajat.				
Tavoitteet 2016	1. Muodostaa suhde / ylläpitää suhdetta Jumalan kanssa 2. Oppia kristinuskon keskeinen sisältö 3. Antaa nuorelle avaimia vastata kysymykseen, mitä minulle merkitsee olla kristitty ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsen. 4. Löytää luonteva yhteys kotiseurakuntaan 5. Siltojen rakentaminen lähialueiden seurakuntien nuorisotyöhön				
Toiminta 2016	Järjestetään yksi rippikoulu. Rippikoulun kestoksi on määritelty vähintään kuusi kuukautta. Se toteutuu pääosin leirimuotoisena ja siihen kuuluvat myös talven ja kevään mittaan järjestettävät oppitunnit ja tapahtumat sekä laaja-alainen tutustuminen kotiseurakunnan toimintaan. Varojen salliessa järjestetään tutustumisretki johonkin lähialueen seurakuntaan. Rippikoulun leirijakso järjestetään kahdessa osassa: viikonloppuleiri 23.-24.4.2016 ja kahdeksanpäiväinen leiri kesäkuun 6.-13.6.2016. Leiripaikkana Imatran seurakunnan leirikeskus Päiväranta. Konfirmaatio 19.6.2016				
Painopisteet 2017 -18	Siltojen ja yhteistyön rakentaminen toisiin seurakuntiin. Nuoret muuttavat pois kotoaan peruskoulun jälkeen. Silloin toisaalta yhteys kotiseurakuntaan katkeaa ja toisaalta yhteys uuteen seurakuntaan jää helposti solmimatta. Tutustumisretkillä lähialueiden seurakuntatoimintaan pyritään madaltamaan nuoren kynnystä osallistua seurakunnan toimintaan opiskelupaikkakunnalla.				
Toteutunut 2016	Rippikoulu toteutui asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Rippikoulu aloitettiin nuorten ja vanhempien yhteisellä illalla 4.11.2015. Rippikouluun kuului yhteisiä tapaamisia, jumalanpalveluksia ja tilaisuuksia talvella ja keväällä sekä tutustumisretki Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan nuorteniltaan. Leirijaksot pidettiin 23.-24.4.2016 sekä 6.-13.6.2016. Rippikoulu päättyi konfirmaatioon 19.6.2016.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos
	Tuotot	941,15	1.250	1.450	16,0
	Kulut	-19.213,59	-29.760	-28.325	-4,8
	Kate	-18.272,44	-28.510	-26.875	-5,7

Toteutuma					
235 RIPPIKOULUTYÖ	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-1 003,65	-1 450,00	-1 080,00	-370,00	74,5
Toimintakulut	23 988,62	28 325,00	17 687,75	10 637,25	62,4
TOIMINTAKATE	22 984,97	26 875,00	16 607,75	10 267,25	61,8

236 NUORISOTYÖ	
Sisältö	Kristillistä toimintaa yläasteikäisille nuorille. Satunnaisempaa kristillistä toimintaa 16-20-vuotiaille Puumalassa viikonloppuja ja lomivia viettäville nuorille.
Toiminta-ajatus	Vahvistaa nuorten seurakunnallista identiteettiä ja tukea heitä ja heidän hengellisiä tarpeitaan. Tämä tapahtuu mahdollistamalla nuorten osallisuus aktiivisina, täysivaltaisina ja idearikkaina toimijoina. Seurakunnasta pyritään luomaan paikka, johon on helppoa ja mielekästä tulla ja, jossa voi itselleen luontevalla tavalla hakeutua yhteyteen Kolmiyhteisen Jumalan sekä toisten ihmisten kanssa.
Resurssit	Seurakuntapastorin työajasta 10 %, yhteistyö kunnan nuorisotoimen kanssa, rovastikunnan ja muiden lähialueiden seurakunnat.
Tavoitteet 2016	1. Lisätä nuorten kiinnostusta oman seurakunnan toimintaan sekä oman henkilö-kohtaisen uskon löytämiseen, ja siinä kasvamiseen ja vahvistamiseen. 2. Lisätä nuorten osallisuuden kokemusta 3. Kouluttaa uusia vastuuntuntoisia ”isosia” ja kerho-ohjaajia seurakuntamme tarpeisiin. 4. Järjestetään retki Mikkelin seurakunnan nuorteniltaan tai vastaavaan. Tavoitteena rakentaa silta lapsuuden kotiseurakunnasta tulevaan opiskeluajan kotiseurakuntaan. 5. Panostetaan verkkoviestintään seurakunnan nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa 6. Annetaan tarvittaessa kriisiapua nuorille. Jatketaan ja syvennetään yhteistyötä kunnan ja koulun kanssa.
Toiminta 2016	1. Isoskoulutus ja kerho-ohjaajakoulutus 2. Yhteisiä tapahtumia muiden nuorisotyötä järjestävien tahojen kanssa (joulujuuttu) 3. Aamunavaus 1-9-luokkalaisille joka toinen perjantai. 4. Retki Mikkelin seurakunnan nuorteniltaan. 5. Yksittäisiä viikonloppuna järjestettäviä tapahtumia Puumalassa 6. Koulukirkot ja nuorten messu tammikuussa 2016. 7. Yhteistyö koulun kanssa. 8. Yhteys nuoriin sosiaalisen median kautta. 9. Kemmakkakirkko (4.8. klo 13)
Painopisteet 2017 -18	Siltojen ja yhteistyön rakentaminen toisiin seurakuntiin. Nuoret muuttavat pois kotoaan peruskoulun jälkeen. Silloin toisaalta yhteys kotiseurakuntaan katkeaa ja toisaalta yhteys uuteen seurakuntaan jää helposti solmimatta. Tutustumisretkillä lähialueiden seurakuntatoimintaan pyritään madaltamaan nuoren kynnystä osallistua seurakunnan toimintaan opiskelupaikkakunnalla.
Toteutunut 2016	1. Syksyllä 2015 aloitetut isos- ja kerho-ohjaajakoulutukset saatiin päätökseen keväällä 2016. Kerho-ohjaajiksi valmistui kuusi nuorta ja isosiksi viisi nuorta. 2. Kunnan kanssa järjestettiin perinteinen nuorten Joulujuuttu. 3. Aamunavaus koululaisille pidettiin kevätkaudella joka toinen perjantai ja syyskaudella hieman harvemmin. Osa aamunavauksista korvattiin kirkkohetkillä, joihin kutsuttiin mukaan myös päiväkodin väki (esim. adventinavaus). 4. Retki Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan nuorteniltaan toteutui. 5. Nuorten viikonlopputapahtumia ei ollut. Ripiltä päässeille yritettiin järjestää useampia kertoja yhteistä illanviettoa johonkin lauantai-iltaan, mutta koska ainoastaan isokset olisivat tulleet, niin se peruttiin. 6. Koulukirkkoja järjestettiin viisi ja loppiaisena jälkeisenä sunnuntaina pidettiin nuorten kirkkopyhä, jota oli suunnittelemassa ja toteuttamassa rippikoululaisia ja isosia.

	7. Koulun kanssa on tehty yhteistyötä ja yhteistyö on koulun palautteen mukaan hyvää. 8. Nuoriin on pidetty yhteyttä Facebookin, WhatsAppin ja Snapchatin kautta. 9. Kemmakkakirkko eli festarijumalanpalvelus toteutui. Järjestelyissä oli apuna myös nuoria.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos
	Tuotot	20,00	1.000	200	-80,0
	Kulut	-11.867,33	-20.030	-13.181	-34,2
	Kate	-11.847,33	-19.030	-12.981	-34,8

Toteutuma					
236 NUORISOTYÖ	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-855,00	-200,00	-235,00	35,00	117,5
Toimintakulut	8 225,47	13 181,00	6 870,74	6 310,26	52,1
TOIMINTAKATE	7 370,47	12 981,00	6 635,74	6 345,26	51,1

241 DIAKONIAITYÖ	
Sisältö	Diakoniaityö on asiakkaiden ja asiakasryhmien kohtaamista vastaanotolla, kotikäynneillä ja ryhmissä. Diakoniaityössä ihmistä on mahdollista auttaa kokonaisvaltaisesti; aineellisesti, henkisesti ja hengellisesti.
Toiminta-ajatus	Seurakunnan ydinsanomien välittäminen niille, jotka ovat heikoimmassa asemassa. Diakonia on läsnä arjessa ja juhlassa vahvistaen ihmisten omanarvontuntoa ja muistuttaen toivosta.
Resurssit	Diakoniaityön viranhaltijan työajasta 95 %, vastaavan lastenohjaajan työajasta 5 %, sekä vapaaehtoiset
Tavoitteet 2016	- kohdentaa henkinen, hengellinen ja aineellinen tuki siten, että kohdattujen ihmisten itsetunto vahvistuu ja että he ottavat vastuun omasta elämästään - vapaaehtoistyöhön innostaminen
Toiminta 2016	- kohdataan ihmisiä vastaanotolla kerran viikossa ja kotikäynneillä pyydetäessä - järjestetään erilaista ryhmätoimintaa tai osallistutaan yhteistyötahojen järjestämiin ryhmiin - tehdään yhteistyötä kunnan eri sektoreiden ja seurakunnan työalojen kanssa - järjestetään kirkkopyhiä erityisryhmille - sukupolvimessu - kehitysvammaisten kirkkopyhä - rakennetaan ja vahvistetaan yhteyttä aamupalatoiminnan ja yksinäisten jouluaterian kautta, erityistapahtumana Soppaa ja sielunhoitoa - tapahtuma - järjestetään vanhusten leiri ja leiripäivä - satsataan vanhustyöhön - aloitetaan syntymäpäiväonnittelukäynnit 80-, 85-, 90- ja yli 90-vuotiaiden luona, vähintään puhelinoitto ja käynnin tarjoaminen - vapaaehtoisin panostaminen - mahdollistetaan osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia - tuetaan tarjoamalla koulutusta ja virkistystä

	- osallistutaan rovastikunnalliseen yhteistyöhön - osallistutaan paikkakunnan moniammatilliseen kriisityöhön
Painopisteet 2017-18	- vapaaehtoisten sitouttaminen - ihmisten kohtaaminen – ystäväpalvelu ja aamupalatoiminta
Toteutunut 2016	Diakonilla oli vuoden aikana 297 yksittäistä asiakaskontaktia, 81 eri asiakkaan kanssa. Vastaanotolla kohdattiin asiakas 230 kertaa, asiakkaiden kodeissa 56 ja muualla 11 kertaa. Puhelin- ja sähköpostikontakteja oli 22 kappaletta. Lisäksi diakoni vieraili kodeissa tai palvelutalossa asuvien luona syntymäpäiväkäynneillä 3 kertaa. Yleisin asiakaskontaktien syy olivat taloudelliset ongelmat, mutta usein keskustelut koskivat myös ihmissuhteita sekä terveyttä ja sairautta. Puumalassa tärkein aineellisen tuen muoto kuluneet vuoden aikana olivat ”parasta ennen”- ja EU-elintarvikkeet, joita jaettiin viikoittain, yhteensä 1006 kassia. Taloudellisia avustuksia myönnettiin yhteensä 32 kertaa vuoden aikana. Diakonin budjettiin varatun 1000 euron lisäksi diakoniarahastosta myönnettiin avustuksia yhteensä 1131 euroa. Lisäksi välitettiin tukikummiin kautta tietokone erääseen lapsiperheeseen nuoren käyttöön. Avustuksen saajista 16 oli yksin asuvia, pariskuntia oli 6, kahden huoltajan lapsiperheitä oli 2 ja yksinhuoltajaperheitä 5 ja muita perhemuotoja 3. Diakonianssa on haluttu panostaa ihmisten kohtaamiseen erilaisissa ryhmissä. Diakoni suunnitteli aikataulun kunnan päivätoiminnassa pidettävistä Elämän Leipä-tunneista, joita pidettiin n. kerran kuukaudessa. Niiden toteuttamiseen osallistuivat diakonin lisäksi myös papit ja kanttori. Päivätoimintaryhmiä oli kaksi, näissä ryhmissä tavattiin yhteensä yli kahtakymmentä eri puolilla Puumalaa asuvaa vanhusta. Diakoni vastasi kehitysvammaisten kerhosta, joka kokoontui keväällä kaksi kertaa, syksyllä kerhoa ei enää jatkettu. Särkirannassa järjestettiin kuitenkin kehitysvammaisten leiripäivä elokuussa. Rovastikunnallinen kehitysvammaisten kirkkopyhä järjestettiin lokakuun alussa Puumalassa, päivään osallistui Rantasalmelta, Sulkavalta ja Puumalasta 75 henkilöä. Diakoni toimi kunnan kanssa yhteistyössä järjestettävän mielenterveyskerhon ohjaajana 11 kertaa. Kesällä järjestettiin mielenterveyskerholaisten leiripäivä Särkirannassa, päivään osallistui 8 henkilöä. Toisena työntekijänä päivässä oli vastaava lastenohjaaja. Sururyhmässä diakonilla on ollut parinaan vapaaehtoinen ohjaaja, kokontumiskerrat alkoivat marraskuussa. Lisäksi diakoni oli mukana ”Pahan päivän varalle” -kriisiryhmässä. Yhteistyötä kunnan ja järjestöjen kanssa tehtiin aktiivisesti. Diakoni vaikutti kunnan vanhusneuvostossa. Diakoni osallistui seurakunnan yhteisen joulujuhlan järjestelyihin, joka tänä vuonna järjestettiin messun ja joulupuuron merkeissä. Joulupuurolla kävi 98 seurakuntalaista. Diakoni vastasi vanhusten leirin suunnittelusta ja toteutuksesta yhdessä kunnan kahden perushoitajan kanssa. Imatran Päivärannassa järjestetyille leirille osallistui 15 leiriläistä. Yhdessä SPR:n kanssa järjestettiin tapaamisia ja koulutusta ystäväpalvelutoiminnassa mukana oleville vapaaehtoisille. Ystäväpalvelusopimuksen on seurakunnan kautta tehnyt 10 vapaaehtoista.

Ystäväpirtti on merkittävä kohtaamispaikka Puumalassa, sen käytännötoiminta niin aamupalan kuin kahvionkin osalta on vapaaehtoisten vastuulla. Kahvio oli auki kerran viikossa. Yhteensä kahvio oli auki 26 kertaa ja siellä kohdattiin 700 ihmistä. Vähennys edellisvuoteen on liki 300 henkilöä johtuen aukiolokertojen vähenemisestä. Vapaaehtoiset mahdollistivat aamupalatoiminnan 35 kertaa. Aamupalalla ruokailijoita kävi 663 henkilöä. Lisäksi vapaaehtoisvoimin järjestettiin yksin jouluaan viettävien jouluateria, joka kokosi 40 henkilöä yhteiseen pöytään.

Diakoniapiirihenkilöitä niin kinkereillä valittuja kuin uusiakin kutsuttiin yhteiseen palaveriin keväällä. Puhuttiin diakoniapiirihenkilön tehtävistä ja uudelleen viriteltiin käyntiin syntymäpäiväkäyntiperinnettä. Kesäkuun alusta lähtien diakoniapiirihenkilöt ovat vierailleet 80-, 85-, 90- ja yli 90-vuotiaiden seurakuntalaisten luona. He toimivat seurakunnan edustajina, ottavat yhteyttä syntymäpäiväsankariin etukäteen ja käyvät tervehdyskäynnillä vieden seurakunnan onnittelukirjan ja kortin. Kyseisessä vapaaehtoistehtävässä toimii eri puolilla Puumalaa 18 henkilöä, yhteensä he vierailivat kesäkuun alusta lähtien n. 50 syntymäpäiväsankarin luona.

Diakoni vastasi seurakunnan vapaaehtoistyön organisoinnista. Vapaaehtoisia oli seurakunnan kaikessa toiminnassa mukana liki sata henkilöä. Diakoni muistaa vapaaehtoisia kirjeellä 2-4 kertaa vuodessa. Kirjeillä mm. tiedotetaan seurakunnan toiminnasta menneestä ja tulevasta. Diakoniatyön eri tehtävissä toimi 40 vapaaehtoista: diakoniapiirihenkilöt, lähimmäispalvelun ystävät sekä Ystäväpirtin kahvion- ja aamupalan päivystäjät. Kaikille vapaaehtoisille tarjottiin virkistykseksi retki huhtikuussa Mikkeliin teatteriin. Retkelle osallistui 40 henkilöä. Retkeen käytettiin edellisvuoden yhteisvastuukeräyksen omaan seurakuntaan jäänyttä osuutta, sillä kotimaan keräyskohteena oli vapaaehtoistyö. Syksyllä uusi kausi aloitettiin Piispan messun ja Diakonian sunnuntain merkeissä, kutsuttuina olivat vapaaehtoiset ja diakoniatyön yhteistyökumppaneita, kaikki asiakasryhmät ja kaikki puumalalaiset. Messun jälkeen torilla tarjottiin keittoa, pidettiin huutokauppa yms., seurakuntakodilla esiintyi ”Vähäinen Vaeltaja” pastori Lauri Mattila. Yhteensä päivä sai liikkeelle 400 henkilöä.

Joululahjaksi vapaaehtoiset saivat Sanan aika -kirjan ja heidät kutsuttiin koko seurakunnan yhteiseen joulujuhlaan ja puurolle.

Diakoni oli mukana naistenpäivien järjestelyissä ja osallistui Sinua ikävöiden-tilaisuuteen läheisensä menettäneille Pyhäinpäivän iltana.

Talousarvio 2016	Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
Tuotot	1.529,76	1.870	1.870	0,0
Kulut	-49.479,90	-61.580	-62.242	1,1
Kate	-47.950,14	-59.710	-60.372	1,1

Toteutuma	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
241 DIAKONIATYÖ					
Toimintatuotot	-10 235,92	-1 870,00	-2 925,79	1 055,79	156,5
Toimintakulut	56 094,56	62 242,00	52 940,92	9 301,08	85,1
TOIMINTAKATE	45 858,64	60 372,00	50 015,13	10 356,87	82,8

255 SIELUNHOITO					
Sisältö	Tarjota keskustelumahdollisuus henkisessä ja hengellisessä tuentarpeessa oleville.				
Resurssit	5 % kirkkoherran työajasta.				
Tavoitteet 2016	Muistuttaa seurakuntalaisia sielunhoidon mahdollisuudesta ja tehdä yhteistyötä kunnan hoitohenkilöstön kanssa.				
Toiminta 2016	1. Kriisissä olevat ihmiset otetaan vastaan ja ohjataan pappien ja diakonin keskusteluun. 2. Kirkollisten toimitusten edellä ja jälkeen varataan riittävästi aikaa sielunhoitoon elämän taitekohdissa. 3. Osallistutaan "Pahan päivän varalle"-kriisiryhmän toimintaan.				
Toteutunut 2016	Papit ja diakoni ovat käyneet sielunhoitokeskusteluja elämän kriiseissä, toimitusten yhteydessä ja osallistuneet Pahan päivän varalle – ryhmän toimintaan.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-3.254,56	-3.690	-3.630	-1,6
	Kate	-3.254,56	-3.690	-3.630	-1,6

Toteutuma					
250 SIELUNHOITO	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintakulut	4 370,46	3 630,00	3 239,53	390,47	89,2
TOIMINTAKATE	4 370,46	3 630,00	3 239,53	390,47	89,2

260 LÄHETYS	
Sisältö	Lähetystyö on vuoropuhelua, joka muistuttaa, ettei Puumalan seurakunta ole maailmassa yksin vaan se on osa kristillistä kirkkoa. Lähetys levittäytyy kaikkiin työaloihin ja kannustaa seurakuntaa olemaan ulospäin suuntautunut ja kiinnostunut yhteiskunnan ajankohtaisista ilmiöistä paikallisesti (lokaalisti) ja globaalisti. Lähetys kannustaa jokaista seurakuntalaista työhön Jumalan valtakunnan edistämiseksi. Piirien lisäksi tarvitaan markkinointia, joka kutsuu kaikenikäisiä kiinnostumaan missiosta. Kirkon lähetyksestä kohti lähetysten kirkkoa.
Toiminta-ajatus	Puumalan seurakunta on omalla paikallaan kutsuttu kohtaamaan ihmisiä ja viemään dialogin avulla eteenpäin sanomaa Jeesuksesta.
Resurssit	Seurakuntapastorin työnkuvasta 20 %. Inkeri Soikkanen on Suomen Lähetysseuran yhdyshenkilö ja hän on lähetys-sihteerin apuna ja tukena, samoin vapaaehtoiset lähetyspiirivastaavat ja muut vapaaehtoiset.
Tavoitteet 2016	Lähetys nivoutuu kaikkien työalojen kautta koko Puumalan seurakunnan perusolemuksiksi. Kristillinen kirkko avautuu sisäpiiristä ulospäin niin paikallisesti Puumalassa kuin globaalisti koko maailmassa. Suomen Lähetysseuran sekä Kansanlähetysten nimikkolähetysten ja –kohteiden työn tukeminen – esirukous ja varainhankinta.

Toiminta 2016	1. Vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja pidetään esillä lähetyksen ajankohtaisia asioita lähetyspiireissä, niitä on eri kylillä yhteensä kuusi. Lisäksi Kansanlähetyksen lähetyspiiri kokoontuu kerran kuussa ja Sansan Hanna-piiri noin kolmen viikon välein. 2. Osallistutaan lähetysohjelmaan sekä hiippakunnallisiin ja rovastikunnallisiin tapahtumiin, kuten lähetysohjelman virkistyspäivään ja lähetysohjelmaan. 3. Lähetyksen vapaaehtoisten saunailta Särkirannassa. 4. Pidetään lähetysohjelmaa esillä: tapahtumat ja niistä tiedottaminen mm. Kauneimmat joululaulut. 5. Järjestetään varainkeruutempauksia: myyjäisiä ja kahvituksia sekä lähetysohjelmaa ja adventtilounas.				
Painopisteet 2017 – 2018	1. Lähetysohjelmaan ja muiden lähetyksen vapaaehtoisten tukeminen, mahdollistaa heidän tärkeä työnsä ja auttaa heitä jaksamaan tehtävänsään. Ihmisten kohtaaminen lähetyksen merkeissä. Lähetysohjelmaan yleinen lisääminen Puumalan seurakunnassa, erityisesti lasten, nuorten ja työikäisten parissa.				
Toteutunut 2016	Toiminta 1. Kaikki kuusi lähetysohjelmaa, Kansanlähetyksen piiri ja Sansan Hanna-piiri ovat kokoontuneet säännöllisesti. Kokoontumistiheys vaihtelee. Osa piireistä kokoontuu kerran viikossa, osa kerran kuukaudessa ja osa siltä väliltä. 2. Seurakunnan viralliset edustajat osallistuivat Suomen Lähetysohjelman vuosikokoukseen ja kesäpäiville. Lähetysohjelmaan ohjaajat ja muut vapaaehtoiset osallistuivat rovastikunnalliseen lähetyksen virkistys- ja koulutusohjelmaan, joka pidettiin Savonlinnassa 2.4.2016. Seurakuntapastori oli mukana järjestämässä päivän ohjelmaa. 3. Lähetyksen vapaaehtoisille järjestettiin yhteinen ilta Särkirannassa 13.5.2016. 4 ja 5. Lähetyksen tapahtumia olivat lähetysohjelman tapahtuma 9.10. ja ensimmäisen adventtisunnuntain lähetysohjelma ja myyjäiset 27.11.2016. Lisäksi lähetysohjelma oli myymässä lettuja Jaakko-markkinoilla heinäkuussa 2016. Kauneimmat joululaulut tilaisuuksia järjestettiin kolme. Lisäksi pidettiin kaksi lyhyempää joululaulutuokiota, joissa kerättiin kolehti yhteisvastuulle.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot	1.176,00	1.500	2.900	93,3
	Kulut	-21.223,59	-24.665	-26.265	6,5
	Kate		-23.165	-23.365	0,9

Toteutuma					
	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
260 LÄHETYSTYÖ					
Toimintatuotot	-1 854,35	-2 900,00	-1 519,91	-1 380,09	52,4
Toimintakulut	25 684,18	26 265,00	18 826,55	7 438,45	71,7
TOIMINTAKATE	23 829,83	23 365,00	17 306,64	6 058,36	74,1

270 KANSAINVÄLINEN DIAKONIA JA MUU KANSAINVÄLINEN TOIMINTA					
Sisältö	Kansainvälisen diakonian näkyvin muoto on seurakunnassa vuosittain toteutettava yhteisvastuukeräys.				
Toiminta-ajatus	Kirkon Ulkomaanapu muuttaa maailmaa tekemällä tekoja ihmisarvon puolesta				
Resurssit	Diakonin työajasta 5 % sekä vapaaehtoiset				
Tavoitteet 2016	1. Yhteisvastuukeräyksen toteuttaminen.				
Toiminta 2016	- Pidetään KUA:n esitteitä ja materiaalia näkyvillä seurakunnan tilaisuuksissa - Yhteisvastuukeräys - avaussunnuntaina lounas ja keräysaiheen esittely - listakerääjät - myyntituotteita esillä myyjäisissä ja tapahtumissa - Naistenpäivän ruokailu - hiippakunnallinen YV-starttipäivä Puumalassa - Kirkon Ulkomaanavulle ja Merimieskirkolle avustus				
Toteutunut 2016	Yhteisvastuukeräyksen avaus oli kynttilänpäivänä 7.2, messun jälkeen järjestettiin YV-lounas ja laskiaistapahtuma, jossa kävi 90 henkilöä. Naistenpäivien ruokailun tuotto tilitettiin keräykselle. Vapaaehtoiset yhteisvastuukerääjät toteuttivat listakeräyksen. Puolet vuoden aikana kerätyistä Ystäväpirtin kahviotoiminnan tuloista tilitettiin keräykseen. Puumalassa yhteisvastuukeräys tuotti vuonna 2016 yhteensä 7.779,44 €. Yhteisvastuukeräyksen tulos oli Puumalassa jo toista vuotta peräkkäin Suomen 6. paras. Yhteisvastuukerääjät kutsuttiin vapaaehtoisten retkelle huhtikuussa ja Diakonin sunnuntaihin elokuussa.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot		700	1.000	42,9
	Kulut	-6.074,98	-7.650	-9.600	25,5
	Kate	-6.074,98	-6.950	-8.600	23,7

Toteutuma					
270 KANSAINVÄLINEN DIAKONIA	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	0,00	-1 000,00	-763,95	-236,05	76,4
Toimintakulut	6 313,93	9 600,00	6 697,97	2 902,03	69,8
TOIMINTAKATE	6 313,93	8 600,00	5 934,02	2 665,98	69,0

290 MUU SEURAKUNTATYÖ	
Sisältö	Sellainen seurakuntatyö, jota ei voida luontevasti sijoittaa muihin tehtäväalueisiin.
Resurssit	5 % kirkkoherran työajasta.
Tavoitteet 2016	Järjestää eri-ikäisille ja erilaisissa elämäntilanteissa eläville ihmisille juhlia ja muita luontevia kokoontumisia, joissa toteutuu seurakunnan yhteys ja hoitavuus. Kirkko on avoinna hiljentymistä varten tiekirkkona koko kesän. Kirkkoon palkataan opas heinäkuuksi ja sinne rakennetaan juhluvuoden näyttely.
Toiminta 2016	1. Puumalaan muuttavien huomioon ottaminen. 2. Järjestetään vapaa-ajan asukkaille kirkkopyhä heinäkuussa.

	3. Pidetään kirkkoa tiekirkkona. 4. Valmistellaan seurakunnan 400-vuotisjuhlia, juhlakirjan aineiston kokoaminen ja tekeille saattaminen.				
Painopisteet 2017 - 2018	Rukous ja Pyhän läsnäolo arjessa ja juhlassa.				
Toteutunut 2016	Toiminta on toteutunut tavoitteiden mukaisesti.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot	527,00	1.000	1.000	0,0
	Kulut	-10.595,63	-13.000	-12.540	-3,5
	Kate	-10.068,63	-12.000	-11.540	-3,8

Toteutuma					
290 MUU SEURAKUNTATYÖ	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-1 160,50	-1 000,00	-8 476,88	7 476,88	847,7
Toimintakulut	12 917,77	12 540,00	13 388,83	-848,83	106,8
TOIMINTAKATE	11 757,27	11 540,00	4 911,95	6 628,05	42,6

1.5.1.3 Hautaustoimi

403 HAUTAUSMAAKIINTEISTÖT					
Kiinteistöt	1. Vanha ja Uusi hautausmaa. 2. Honkaharjun hautausmaa. 3. Lamminniemen hautausmaa. 4. Hautausmaan huoltorakennus, jossa on lämmin ja kylmä halli, yleisö-WC:t ja henkilökunnan sosiaaliset tilat. Huoltorakennusta käytetään seurakunnan kiinteistöhuoltokoneiden säilytykseen ja korjaukseen sekä hautausmaiden työntekijöiden tukikohtana.				
Toiminta-ajatus	Hoitaa seurakunnan hautausmaakiinteistöt ja välineistöt hyvin ja pitää ne asianmukaisessa kunnossa.				
Resurssit	1. Seurakuntamestari 10 % ja tuntipalkkaisen seurakuntamestarin sijaisen työajasta 10 %. 2. Hautausmaan kesätyöntekijät kaksi henkilöä touko - syyskuussa, yksi henkilö touko-kesäkuussa ja kaksi nurmikonleikkaajaa kesä- heinäkuussa. Osa-aikaiset srk-mestarin sijainen ja siivoaja-vahtimestari kokoaikaisena touko-lokakuussa 3. Kiinteistötraktorit kaksi kappaletta varusteineen.				
Tavoitteet 2016	1. Pidetään hautausmaat ja istutukset hyvässä kunnossa. 2. Pidetään seurakunnan koneet ja laitteet asianmukaisessa kunnossa.				
Toiminta 2016	1. Kirkkoneuvosto tekee vuosittain katselmuksen, jossa päätetään tarvittavista toimenpiteistä. 2. Syksyllä järjestetään Vanhan hautausmaan ja keväällä Uuden hautausmaan haravointitalkoot. 3. Huolletaan ja korjataan seurakunnan työkoneita tarpeen mukaan. 4. Kaadetaan lehtipuita ja istutetaan tarvittaessa havupuita.				
Toteutunut 2016	Hautausmaakatselmus pidettiin elokuussa ja todettiin hautausmaiden olevan hyvinhoidettuja ja hyvässä kunnossa. Haravointitalkoot järjestettiin suunnitellusti ja niihin osallistui runsaasti seurakuntalaisia. Talkoilla saatiin kumpikin hautausmaa haravoitua päivän aikana. Kaadettiin hautausmaan katselmuksessa sovitut puut.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot		100	100	0,0
	Kulut	-55.635,39	-71.180	-58.130	-18,3
	Kate	-55.635,39	-71.080	-58.030	-18,4

Toteutuma					
403 HAUTAUSMAAKIINTEISTÖT	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-105,00	-100,00	-175,20	75,20	175,2
Toimintakulut	65 903,37	58 130,00	62 775,95	-4 645,95	108,0
TOIMINTAKATE	65 798,37	58 030,00	62 600,75	-4 570,75	107,9
Poistot ja arvonalentumiset	16 178,00	14 500,00	16 178,00	-1 678,00	111,6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	81 976,37	72 530,00	78 778,75	-6 248,75	108,6

404 VARSINAINEN HAUTAUSTOIMI					
Resurssit	1. 30 % seurakuntamestarin ja 30 % sijaisen työajasta. 2. 5 % toimistosihteerin työajasta.				
Tavoitteet 2016	Hoidetaan hautaamiseen liittyvät tehtävät. Vanhojen hautatietojen siirto Status-ohjelmaan. Hautakirjanpito. Hautauslaskutus.				
Toiminta 2016	Hoidetaan hautaamiseen liittyvät tehtävät.				
Toteutunut 2016	Hoidettiin kaikki hautaukset, joita oli yhteensä 46 kpl, joista arkkuhautoja 37 ja uurnia 9 kpl. Hautakirjanpito pidettiin ajantasalla Statuksessa ja Kirjuriin siirrettiin ja kirjattiin tarvittavat tiedot. Hautaukset laskutettiin Statuksen hautauslaskutusohjelmistolla, josta on yhteydet KIPA:n taloushallinnon ohjelmistoon.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot	16.813,05	18.000	18.000	0,0
	Kulut	-26.798,26	-24.690	-24.385	-1,2
	Kate	-9.985,21	-6.690	-6.385	-4,6

Toteutuma					
404 VARSINAINEN HAUTAUSTOIMI	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-15 862,05	-18 000,00	-15 667,30	-2 332,70	87,0
Toimintakulut	28 095,27	24 385,00	16 356,89	8 028,11	67,1
TOIMINTAKATE	12 233,22	6 385,00	689,59	5 695,41	10,8
Poistot ja arvonalentumiset	2 000,00		2 000,00	-2 000,00	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 233,22	6 385,00	2 689,59	3 695,41	42,1

1.5.1.4 Kiinteistötoimi

501 KIINTEISTÖHALLINTO					
Resurssit	5 % talouspäällikön ja 5 % seurakuntamestarin ja sijaisen työajasta.				
Tavoitteet 2016	1. Tehdään kiinteistöjen kustannusten jako suositusten mukaisesti. 2. Pidetään turvallisuus- ja muut suunnitelmat ajan tasalla.				
Toiminta 2016	1. Kustannuslaskenta suoritetaan suositusten mukaisesti. 2. Kiinteistöjen isännöinti.				
Toteutunut 2016	Kiinteistöjen kustannuslaskenta tehtiin KIPA:ssa ja kiinteistöt pidettiin hyvässä kunnossa. Pappilan vuonna 2015 tehty kauppa peruuntui ostajasta johtuen. Pappila laitettiin uudelleen myyntiin heinäkuussa ja kaupat saatiin tehtyä marraskuun alussa.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot	150,20			
	Kulut	-10.365,79	-11.385	-10.300	-9,5
	Kate	-10.215,59	-11.385	-10.300	-9,5

Toteutuma					
501 KIIINTEISTÖHALLINTO	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-3 811,62		-219,78	219,78	0,0
Toimintakulut	8 497,32	10 300,00	18 549,95	-8 249,95	180,1
TOIMINTAKATE	4 685,70	10 300,00	18 330,17	-8 030,17	178,0

Toteutuma					
507 PAPPILA	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-380,00		-41 448,65	21 448,65	207,2
Toimintakulut	17 655,45		20 790,85	-3 390,85	119,5
TOIMINTAKATE	17 275,45		-20 657,80	18 057,80	794,5
Poistot ja arvonalentumiset	5 646,00		5 175,50	-5 175,50	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	22 921,45		-15 482,30	12 882,30	595,5

502 KIRKKO					
Kiinteistö	Puumalan kirkko on seurakunnan "koti" ja keskeinen kokoontumispaikka, jossa toimitetaan jumalanpalvelukset ja kirkollisia toimituksia sekä pidetään konsertteja. Paikkakunnan merkittävin matkailunähtävyys.				
Henkilökunta	30 % seurakuntamestarin ja sijaisen työajasta.				
Tavoitteet 2016	1. Vahvistaa kirkon roolia hiljentymisen paikkana. 2. Pidetään kiinteistöt hyvässä käyttökunnossa. 3. Järjestetään opastusta tiekirkkoon kesän vilkkaimpana aikana.				
Toiminta 2016	Pidetään kirkko ja kellotapuli siistissä kunnossa.				
Toteutunut 2016	Kirkko oli tiekirkkona ja avoinna yleisölle päivittäin klo 9 -16 kesäkuun alusta elokuun loppuun. Kävijöitä oli runsaasti, kun vielä seurakunnan 400 vuotisjuhluvuoden näyttely pidettiin kirkossa heinäkuussa. Kirkko ja vanha hautausmaa on Puumalan nähtävyyksistä merkittävin.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-77.342,46	-86.450	-80.750	-6,6
	Kate	-77.342,46	-86.450	-80.750	-6,6

Toteutuma					
502 KIRKOT JA KAPPELIT	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot			-483,88	483,88	0,0
Toimintakulut	76 313,39	80 750,00	75 464,81	5 285,19	93,5
TOIMINTAKATE	76 313,39	80 750,00	74 980,93	5 769,07	92,9
Poistot ja arvonalentumiset	16 933,28	14 800,00	14 390,48	409,52	97,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	93 246,67	95 550,00	89 371,41	6 178,59	93,5

505 KAPPELIT JA MUUT KIRKKORAKENNUKSET					
Kiinteistö	Lamminniemen kappelissa pidetään hartaustilaisuuksia sekä siunaustilaisuuksia. Kesäisin kappeli toimii myös konserttipaikkana.				
Henkilökunta	Osa-aikainen talonmies-suntio.				
Tavoitteet 2016	- Pidetään kiinteistöt hyvässä käyttökunnossa.				
Toiminta 2016	- Keväällä hautojen hoitopäivä.				
Toteutunut 2016	Hautojen hoitopäivä järjestettiin keväällä. Jumalanpalveluksia pidettiin 4 kertaa, hautaan siunaamisia 3 kertaa, musiikkitilaisuuksia 3 kertaa ja muita tilaisuuksia oli 2. Tilaisuuksiin osallistui 729 henkilöä.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot	300			
	Kulut	-12.070,08	-15.290	-14.190	-7,2
	Kate	-11.770,08	-15.290	-14.190	-7,2

Toteutuma					
505 LAMMINNIEMEN KAPPELI	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot					
Toimintakulut	12 009,31	14 190,00	7 131,64	7 058,36	50,3
TOIMINTAKATE	12 009,31	14 190,00	7 131,64	7 058,36	50,3

506 SEURAKUNTATALO					
Kiinteistö	1950-luvulla rakennettu seurakuntakoti, jossa alkuaan on ollut juhla- kokous- ja keittiötilat, kellarikerroksessa kaksi kerhohuonetta ja varastotiloja, ja asuntosiivessä kolme asuntoa. Peruskorjattu ja laajennettu 1979 - 80, jolloin rakennettiin uusi toimistosiipi ja asunnot muutettiin toimistoiksi ja päiväkerhotiloiksi. Vuosina 2002-2003 peruskorjattu, mm. katto, keittiö, ilmastointi ja ikkunat uusittu. Toimistosiiven ilmastointi uusittu 2012, myös toimistojen viilennys. Lukitusjärjestelmä uusittu 2012. Kaikki seurakunnan lukot on Ilog-järjestelmässä.				
Resurssit	1. 30 % seurakuntamestarin ja sijaisen työajasta. 2. Osa-aikainen siivooja-vahtimestari.				
Tavoitteet 2016	Pitää rakennus ja laitteet hyvässä kunnossa.				
Toiminta 2016	Tehdään tarvittavat korjaus ja huoltotoimenpiteet.				
Toteutunut 2016	Tarvittavat huolto ja korjaustoimenpiteet tehtiin. Seurakuntakoti oli vilkkaassa käytössä. Salissa oli muisto- ja muita tilaisuuksia 199 kpl, joissa kävijöitä 3376 henkilöä. Rovastinkammarissa oli 92 tilaisuutta ja kahviossa jatkui kirkonkylä lähetyspiiri keskiviikkoisin ja Ystäväpirttitoiminta kevätpuolella kahtena ja syksystä alkaen yhtenä päivänä viikossa.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot	9.128,34	7.000	7.000	0,0
	Kulut	-79.274,24	-92.340	-88.860	-3,8
	Kate	-70.145,9	-85.340	-81.860	-4,1

Toteutuma					
506 SEURAKUNTATALO	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-3 371,33	-7 000,00	-5 975,94	-1 024,06	85,4
Toimintakulut	72 024,91	88 860,00	73 980,29	14 879,71	83,3
TOIMINTAKATE	68 653,58	81 860,00	68 004,35	13 855,65	83,1
Poistot ja arvonalentumiset	10 744,14	10 500,00	10 744,14	-244,14	102,3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	79 397,72	92 360,00	78 748,49	13 611,51	85,3

508 LEIRI JA KURSSIKESKUKSET, SÄRKIRANTA

Kiinteistö	Kiinteistössä takkatupa, rantasauna ja kirkkoherran pappilan pihapiiristä ma- joitusrakennukseksi siirretty aitta. Käytetään vanhusten ja erilaisten yhdistys- ten leiri- ja kokoontumispaikkana etenkin kesäisin. Uusi sauna- kokoontumisrakennus valmistui toukokuussa 2012. Tiloja vuokrataan seura- kuntalaisille ja myös ulkopuolisille tarvitsijoille.				
Tavoitteet 2016	Lisätään Särkirannan käyttöä erilaisten tapahtumien pitopaikkana.				
Toiminta 2016	1. Markkinoidaan ja vuokrataan eri tapahtumien pitopaikaksi. 2. Uuden sauna-kokoontumisrakennuksen käytön lisääminen 3. Järjestetään muutamat kirkkokahvit Särkirannassa jotta ihmiset voivat tutustua paikkaan.				
Toteutunut 2016	Särkiranta oli vilkkaassa käytössä. Erilaisia tilaisuuksia oli 80 kpl, joissa kävi 387 henkilöä. Seurakunnan järjestämiä saunailtoja järjestettiin rantasaunalla 14 kertaa. Tilat ovat osoittautuneet toimiviksi ja paikka on ollut suosittu eri- laisten tapahtumien pitopaikka.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot	4.515,25	5.500	7.500	36,4
	Kulut	-18.042,75	-20.550	-16.260	-20,9
	Kate	-13.527,50	-15.050	-8.760	-41,8

Toteutuma					
508 SÄRKIRANTA	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-3 591,15	-7 500,00	-5 200,25	-2 299,75	69,3
Toimintakulut	13 190,28	16 260,00	10 653,48	5 606,52	65,5
TOIMINTAKATE	9 599,13	8 760,00	5 453,23	3 306,77	62,3
Poistot ja arvonalentumiset	16 649,89	16 900,00	16 649,89	250,11	98,5
Poistoerojen lisäys (-) tai vä- hennys (+)	-10 333,33		-10 333,33	10 333,33	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	15 915,69	25 660,00	11 769,79	13 890,21	45,9

509 MUUT RAKENNUKSET					
Kiinteistö	1. Hakosaaren väliselle kannakselle 1950 - 1960 luvulla metsätyömiesten majoitustilaksi siirretty Rantapappilan liha-aitta, ns. Sopalan kämppä.				
Tavoitteet 2016	1. Pidetään Sopalan kämpän rakennukset käyttökunnossa.				
Toiminta 2016	Vuokrataan henkilökunnalle kämppää virkistyskäyttöön. Järjestetään tarvittaessa puuntekotalkoot ja pienten ryhmien retkiä.				
Toteutunut 2016	Sopalan kämpällä oli yksi varaus vuoden aikana. Seurakuntamestari kävi muutaman kerran tarkistamassa, että paikat ovat kunnossa.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-261,13	-480	-130	-72,9
	Kate	-261,13	-480	-130	-72,9

Toteutuma					
509 MUUT RAKENNUKSET	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintakulut	199,12	130,00	31,96	98,04	24,6
TOIMINTAKATE	199,12	130,00	31,96	98,04	24,6

510 MAA JA METSÄTILAT					
Kiinteistöt	Seurakunnalla on n. 1733 ha maata, josta metsämaata 1591 ha. Erillisiä kiinteistöjä on yhteensä 31 kpl, joista pienimmät ovat n. 1 ha hautausmaa-alueet ja suurin Papinniemi tila Viljakansaarella 662 ha. Metsätaloussuunnitelma vuosille 2009 - 2018.				
Tavoitteet 2016	Metsiä hoidetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti ja suunnitelmaa pidetään ajan tasalla Metsä-Savon MHY:n tietojärjestelmässä.				
Toiminta 2016	- Metsä-Savon metsänhoitoyhdistys hoitaa seurakunnan metsät sopimuksella, joka on voimassa vuoden 2018 loppuun. - Suoritetaan suunnitelman mukaiset hakkuut (n. 7000 m³) ja tehdään hoitotyöt suunnitelman mukaisesti. Metsänhoitotöitä tehdään: istutusta 11 ha, laikutusta 6 ha, laikkumätästystä 9 ha, perkausta 34 ha, taimikonhoitoa 14 ha ja kunnostusraivausta 14 ha. - Taluspäällikkö hallinnoi ja valvoo toimintaa.				
Toteutunut 2016	Hakkuita tehtiin hiukan suunnitelmaa enemmän, kun osa edellisen vuoden puukaupoista siirtyi tälle vuodelle. Puuta myytiin 11.880 m ³ joista saatiin tuloja 342.578,85euroa. Hakkuita tehtiin yhteensä 132,7 ha alueella. Näistä avohakkuita oli 8,3 ha, ensiharvennusta 15,4 ha ja harvennusta 109 ha. Metsänhoitotöitä tehtiin: Männyn istutusta 9,6 ha, laikutusta 2,5 ha, laikkumätästystä 11,4 ha, perkausta 10,5 ha, taimikonhoitoa 2,3 ha ja ennakkoraivausta 2,4 ha. Metsänhoito kilpailutettiin viimeksi vuonna 2013 ja Metsänhoitoyhdistys Metsä-Savo jatkaa seurakunnan metsien hoitoa 5 vuoden sopimuksella 2014-2018.				
Talousarvio 2016		Tilinp. 2014	Ta 2015	Ta 2016	Muutos %
	Tuotot	209.637,22	311.500	261.500	-16,1
	Kulut	-77.873,31	-76.750	-65.235	-15,0
	Kate	131.763,91	234.750	-196.265	-16,4

Toteutuma					
580 MAA- JA METSÄTILAT	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-248 166,58	-261 500,00	-430 750,87	119 250,87	138,3
Toimintakulut	58 057,72	65 235,00	44 340,51	20 894,49	68,0
TOIMINTAKATE	-190 108,86	-196 265,00	-386 410,36	140 145,36	156,9

1.5.2. Käyttötaloulosan toteutuminen

Käyttötaloulosa

Tulosyksikkö			TA kuluva 2016	TA muu- tokset 2016	TA muu- tosten jälkeen 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
1011010100	Hallintoelimet	Toimintatuotot (ulkoiset)						
		Toimintakulut (ulkoiset)	21 495		21 495	22 282,51	-787,51	103,7
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	21 495		21 495	22 282,51	-787,51	103,7
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	4 940		4 940	3 936,48	1 003,52	79,7
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	26 435		26 435	26 218,99	216,01	99,2
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				-26 218,99	26 218,99	0,0
		Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	26 435		26 435	0,00	26 435,00	0,0
1011050000	Taloushallinto	Toimintatuotot (ulkoiset)	-3 000		-3 000	-2 845,41	-154,59	94,8
		Toimintakulut (ulkoiset)	67 920		67 920	56 017,73	11 902,27	82,5
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	64 920		64 920	53 172,32	11 747,68	81,9
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	8 508		8 508	2 802,46	5 705,54	32,9
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	73 428		73 428	55 974,78	17 453,22	76,2
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut	4 895		4 895		4 895,00	
		Sisäiset vyörytyserät				-55 974,78	55 974,78	0,0
		Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	78 323		78 323	0,00	78 323,00	0,0
1011070000	Kirkonkirjojenpito	Toimintatuotot (ulkoiset)				0,00	0,00	0,0
		Toimintakulut (ulkoiset)	23 000		23 000	17 133,57	5 866,43	74,5
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	23 000		23 000	17 133,57	5 866,43	74,5
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	6 175		6 175	4 503,95	1 671,05	72,9
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	29 175		29 175	21 637,52	7 537,48	74,2
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						

		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				672,15	-672,15	0,0
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	29 175		29 175	22 309,67	6 865,33	76,5
1011080000	Kirkkoherranvirasto	Toimintatuotot (ulkoiset)	-6 800		-6 800	-6 044,06	-755,94	88,9
		Toimintakulut (ulkoiset)	42 385		42 385	35 995,70	6 389,30	84,9
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	35 585		35 585	29 951,64	5 633,36	84,2
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	6 175		6 175	4 503,95	1 671,05	72,9
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	41 760		41 760	34 455,59	7 304,41	82,5
		Poistot ja arvonalentumiset	2 500		2 500		2 500,00	
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut	63		63		63,00	
		Sisäiset vyörytyserät				-34 455,59	34 455,59	0,0
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	44 323		44 323	0,00	44 323,00	0,0
1012010000	Jumalanpalveluselämä	Toimintatuotot (ulkoiset)				-594,60	594,60	0,0
		Toimintakulut (ulkoiset)	41 540	3 200	44 740	41 228,01	3 511,99	92,2
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	41 540	3 200	44 740	40 633,41	4 106,59	90,8
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	50 623		50 623	47 587,45	3 035,55	94,0
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	92 163	3 200	95 363	88 220,86	7 142,14	92,5
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				19 271,99	-19 271,99	0,0
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	92 163	3 200	95 363	107 492,85	-12 129,85	112,7
1012020000	Hautaansiunaaminen	Toimintatuotot (ulkoiset)						
		Toimintakulut (ulkoiset)	38 490		38 490	29 810,88	8 679,12	77,5
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	38 490		38 490	29 810,88	8 679,12	77,5
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)				999,97	-999,97	0,0
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	38 490		38 490	30 810,85	7 679,15	80,0
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				7 508,15	-7 508,15	0,0

		Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	38 490		38 490	38 319,00	171,00	99,6
1012030000	Muut kirkol. toimit	Toimintatuotot (ulkoiset)						
		Toimintakulut (ulkoiset)	8 960		8 960	7 838,94	1 121,06	87,5
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	8 960		8 960	7 838,94	1 121,06	87,5
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	10 706		10 706	10 519,62	186,38	98,3
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	19 666		19 666	18 358,56	1 307,44	93,4
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				3 989,75	-3 989,75	0,0
		Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	19 666		19 666	22 348,31	-2 682,31	113,6
1012040000	Aikuistyö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-5 500		-5 500	-4 914,15	-585,85	89,3
		Toimintakulut (ulkoiset)	11 620		11 620	8 216,29	3 403,71	70,7
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	6 120		6 120	3 302,14	2 817,86	54,0
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)				4 666,53	-4 666,53	0,0
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	6 120		6 120	7 968,67	-1 848,67	130,2
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				2 711,92	-2 711,92	0,0
		Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	6 120		6 120	10 680,59	-4 560,59	174,5
1012050000	Muut seurakuntatil	Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 200		-1 200	-130,55	-1 069,45	10,9
		Toimintakulut (ulkoiset)	26 400		26 400	20 620,15	5 779,85	78,1
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	25 200		25 200	20 489,60	4 710,40	81,3
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	40 344		40 344	31 759,10	8 584,90	78,7
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	65 544		65 544	52 248,70	13 295,30	79,7
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				10 752,74	-10 752,74	0,0
		Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	65 544		65 544	63 001,44	2 542,56	96,1
1012100000	Tiedotus ja viestint	Toimintatuotot (ulkoiset)						

		Toimintakulut (ulkoiset)	20 820		20 820	17 544,86	3 275,14	84,3
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	20 820		20 820	17 544,86	3 275,14	84,3
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)						
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	20 820		20 820	17 544,86	3 275,14	84,3
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				3 794,88	-3 794,88	0,0
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	20 820		20 820	21 339,74	-519,74	102,5
1012220000	Musiikki	Toimintatuotot (ulkoiset)	-16 000		-16 000	-25 148,88	9 148,88	157,2
		Toimintakulut (ulkoiset)	71 770	10 400	82 170	80 380,84	1 789,16	97,8
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	55 770	10 400	66 170	55 231,96	10 938,04	83,5
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	18 018		18 018	24 898,65	-6 880,65	138,2
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	73 788	10 400	84 188	80 130,61	4 057,39	95,2
		Poistot ja arvonalentumiset	520		520	518,74	1,26	99,8
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut	145		145	0,00	145,00	0,0
		Sisäiset vyörytyserät				22 853,82	-22853,82	0,0
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	74 453	10 400	84 853	103 503,17	-18650,17	122,0
1012310000	Lapsi- ja perhetyö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 100		-1 100	-1 010,36	-89,64	91,9
		Toimintakulut (ulkoiset)	35 660		35 660	29 504,92	6 155,08	82,7
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	34 560		34 560	28 494,56	6 065,44	82,4
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	21 956		21 956	17 680,68	4 275,32	80,5
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	56 516		56 516	46 175,24	10 340,76	81,7
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				10 590,23	-10590,23	0,0
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	56 516		56 516	56 765,47	-249,47	100,4
1012330000	Varhaisnuorisotyö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-400		-400	-99,00	-301,00	24,8
		Toimintakulut (ulkoiset)	13 530		13 530	8 338,05	5 191,95	61,6
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	13 130		13 130	8 239,05	4 890,95	62,7

		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)			666,65	-666,65	0,0	
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	13 130	13 130	8 905,70	4 224,30	67,8	
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät			2 085,32	-2 085,32	0,0	
		Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	13 130	13 130	10 991,02	2 138,98	83,7	
1012350000	Rippikoulu	Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 450	-1 450	-1 080,00	-370,00	74,5	
		Toimintakulut (ulkoiset)	28 325	28 325	17 687,75	10 637,25	62,4	
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	26 875	26 875	16 607,75	10 267,25	61,8	
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	2 470	2 470	4 002,61	-1 532,61	162,0	
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	29 345	29 345	20 610,36	8 734,64	70,2	
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät			4 761,87	-4 761,87	0,0	
		Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	29 345	29 345	25 372,23	3 972,77	86,5	
1012360000	Nuorisotyö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-200	-200	-235,00	35,00	117,5	
		Toimintakulut (ulkoiset)	13 181	13 181	6 870,74	6 310,26	52,1	
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	12 981	12 981	6 635,74	6 345,26	51,1	
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	13 997	13 997	12 010,54	1 986,46	85,8	
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	26 978	26 978	18 646,28	8 331,72	69,1	
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät			3 898,37	-3 898,37	0,0	
		Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	26 978	26 978	22 544,65	4 433,35	83,6	
1012410000	Diakonia	Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 870	-1 870	-2 925,79	1 055,79	156,5	
		Toimintakulut (ulkoiset)	62 242	62 242	52 940,92	9 301,08	85,1	
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	60 372	60 372	50 015,13	10 356,87	82,8	
		Toimintatuotot (sisäiset)						

		Toimintakulut (sisäiset)	3 842	3 842	4 469,08	-627,08	116,3
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	64 214	64 214	54 484,21	9 729,79	84,8
		Poistot ja arvonalentumiset					
		Laskennalliset erät					
		Sisäiset korkokulut					
		Sisäiset vyörytyserät			13 082,97	-13082,97	0,0
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	64 214	64 214	67 567,18	-3 353,18	105,2
1012410702	YV-keräys	Toimintatuotot (ulkoiset)			-2 796,75	2 796,75	0,0
		Toimintakulut (ulkoiset)			3 533,09	-3 533,09	0,0
		Toimintakate 1 (ulkoinen)			736,34	-736,34	0,0
		Toimintatuotot (sisäiset)					
		Toimintakulut (sisäiset)					
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)			736,34	-736,34	0,0
		Poistot ja arvonalentumiset					
		Laskennalliset erät					
		Sisäiset korkokulut					
		Sisäiset vyörytyserät					
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)			736,34	-736,34	0,0
1012550000	Sielunhoito	Toimintatuotot (ulkoiset)					
		Toimintakulut (ulkoiset)	3 630	3 630	3 239,53	390,47	89,2
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	3 630	3 630	3 239,53	390,47	89,2
		Toimintatuotot (sisäiset)					
		Toimintakulut (sisäiset)					
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	3 630	3 630	3 239,53	390,47	89,2
		Poistot ja arvonalentumiset					
		Laskennalliset erät					
		Sisäiset korkokulut					
		Sisäiset vyörytyserät			785,30	-785,30	0,0
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	3 630	3 630	4 024,83	-394,83	110,9
1012600000	Lähetys	Toimintatuotot (ulkoiset)	-2 900	-2 900	-1 519,91	-1 380,09	52,4
		Toimintakulut (ulkoiset)	26 265	26 265	18 826,55	7 438,45	71,7
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	23 365	23 365	17 306,64	6 058,36	74,1
		Toimintatuotot (sisäiset)					
		Toimintakulut (sisäiset)			333,32	-333,32	0,0
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	23 365	23 365	17 639,96	5 725,04	75,5

		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				4 232,95	-4 232,95	0,0
		Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	23 365	23 365	21 872,91	1 492,09	93,6	
1012700000	Kans.v.diak.ja m.toi	Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 000	-1 000	-763,95	-236,05	76,4	
		Toimintakulut (ulkoiset)	9 600	9 600	6 697,97	2 902,03	69,8	
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	8 600	8 600	5 934,02	2 665,98	69,0	
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)						
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	8 600	8 600	5 934,02	2 665,98	69,0	
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				1 413,50	-1 413,50	0,0
		Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	8 600	8 600	7 347,52	1 252,48	85,4	
1012900000	Muu seurakuntatyö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 000	-1 000	-8 476,88	7 476,88	847,7	
		Toimintakulut (ulkoiset)	12 540	12 540	13 388,83	-848,83	106,8	
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	11 540	11 540	4 911,95	6 628,05	42,6	
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)						
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	11 540	11 540	4 911,95	6 628,05	42,6	
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät				3 017,77	-3 017,77	0,0
		Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	11 540	11 540	7 929,72	3 610,28	68,7	
1014030000	Hautausmaakiinteistö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-100	-100	-175,20	75,20	175,2	
		Toimintakulut (ulkoiset)	58 130	58 130	62 775,95	-4 645,95	108,0	
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	58 030	58 030	62 600,75	-4 570,75	107,9	
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)	34 318	34 318	32 443,42	1 874,58	94,5	
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	92 348	92 348	95 044,17	-2 696,17	102,9	
		Poistot ja arvonalentumiset	14 500	14 500	16 178,00	-1 678,00	111,6	

		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut	2 399	2 399	0,00	2 399,00	0,0	
		Sisäiset vyörytyserät			23 637,20	-23637,20	0,0	
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	109 247	109 247	134 859,37	-25612,37	123,4	
1014040000	Varsinainen hautaust	Toimintatuotot (ulkoiset)	-18 000	-18 000	-15 667,30	-2 332,70	87,0	
		Toimintakulut (ulkoiset)	24 385	24 385	16 356,89	8 028,11	67,1	
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	6 385	6 385	689,59	5 695,41	10,8	
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)						
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	6 385	6 385	689,59	5 695,41	10,8	
		Poistot ja arvonalentumiset			2 000,00	-2 000,00	0,0	
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut			0,00	0,00	0,0	
		Sisäiset vyörytyserät			4 338,30	-4 338,30	0,0	
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	6 385	6 385	7 027,89	-642,89	110,1	
1015010000	Kiinteistöhallinto	Toimintatuotot (ulkoiset)			-219,78	219,78	0,0	
		Toimintakulut (ulkoiset)	10 300	10 300	18 549,95	-8 249,95	180,1	
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	10 300	10 300	18 330,17	-8 030,17	178,0	
		Toimintatuotot (sisäiset)	-8 878	-8 878		-8 878,00		
		Toimintakulut (sisäiset)						
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	1 422	1 422	18 330,17	-16908,17	1 289,0	
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät			-18 330,17	18 330,17	0,0	
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	1 422	1 422	0,00	1 422,00	0,0	
1015020000	Kirkot	Toimintatuotot (ulkoiset)			-483,88	483,88	0,0	
		Toimintakulut (ulkoiset)	80 750	80 750	75 464,81	5 285,19	93,5	
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	80 750	80 750	74 980,93	5 769,07	92,9	
		Toimintatuotot (sisäiset)	-102 962	-102 962	-97 913,72	-5 048,28	95,1	
		Toimintakulut (sisäiset)	3 614	3 614		3 614,00		
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-18 598	-18 598	-22 932,79	4 334,79	123,3	
		Poistot ja arvonalentumiset	14 800	14 800	14 390,48	409,52	97,2	
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut	29 705	29 705	0,00	29 705,00	0,0	

		Sisäiset vyörytyserät			8 542,32	-8 542,32	0,0
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	25 907	25 907	0,01	25 906,99	0,0
1015030000	Kellotapuli	Toimintatuotot (ulkoiset)					
		Toimintakulut (ulkoiset)					
		Toimintakate 1 (ulkoinen)					
		Toimintatuotot (sisäiset)					
		Toimintakulut (sisäiset)					
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)					
		Poistot ja arvonalentumiset	850	850	841,75	8,25	99,0
		Laskennalliset erät					
		Sisäiset korkokulut	120	120	0,00	120,00	0,0
		Sisäiset vyörytyserät					
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	970	970	841,75	128,25	86,8
1015050000	Kappelit, muut k.rak.	Toimintatuotot (ulkoiset)					
		Toimintakulut (ulkoiset)	14 190	14 190	7 131,64	7 058,36	50,3
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	14 190	14 190	7 131,64	7 058,36	50,3
		Toimintatuotot (sisäiset)			-7 860,86	7 860,86	0,0
		Toimintakulut (sisäiset)	381	381		381,00	
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	14 571	14 571	-729,22	15 300,22	-5,0
		Poistot ja arvonalentumiset					
		Laskennalliset erät					
		Sisäiset korkokulut					
		Sisäiset vyörytyserät			729,22	-729,22	0,0
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	14 571	14 571	0,00	14 571,00	0,0
1015060000	Seurakuntatalot	Toimintatuotot (ulkoiset)	-7 000	-7 000	-5 975,94	-1 024,06	85,4
		Toimintakulut (ulkoiset)	88 860	88 860	73 980,29	14 879,71	83,3
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	81 860	81 860	68 004,35	13 855,65	83,1
		Toimintatuotot (sisäiset)	-135 577	-135 577	-87 676,96	-47900,04	64,7
		Toimintakulut (sisäiset)	4 759	4 759		4 759,00	
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-48 958	-48 958	-19 672,61	-29285,39	40,2
		Poistot ja arvonalentumiset	10 500	10 500	10 744,14	-244,14	102,3
		Laskennalliset erät					
		Sisäiset korkokulut	6 991	6 991	0,00	6 991,00	0,0
		Sisäiset vyörytyserät			8 928,48	-8 928,48	0,0
		Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-31 467	-31 467	0,01	-31467,01	-0,0

1015070000	Asuinkiinteistöt,osak	Toimintatuotot (ulkoiset)		-20 000	-20 000	-41 448,65	21 448,65	207,2
		Toimintakulut (ulkoiset)		17 400	17 400	8 323,03	9 076,97	47,8
		Toimintakate 1 (ulkoinen)		-2 600	-2 600	-33 125,62	30 525,62	1 274,1
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)						
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)		-2 600	-2 600	-33 125,62	30 525,62	1 274,1
		Poistot ja arvonalentumiset				5 175,50	-5 175,50	0,0
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut				0,00	0,00	0,0
		Sisäiset vyörytyserät				2 687,75	-2 687,75	0,0
		Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)		-2 600	-2 600	-25 262,37	22 662,37	971,6
1015070100	Asuintalo Pappila	Toimintatuotot (ulkoiset)						
		Toimintakulut (ulkoiset)				12 467,82	-12467,82	0,0
		Toimintakate 1 (ulkoinen)				12 467,82	-12467,82	0,0
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)						
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)				12 467,82	-12467,82	0,0
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät						
		Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)				12 467,82	-12467,82	0,0
1015080000	Leiri-ja kurss.kesk.	Toimintatuotot (ulkoiset)	-7 500	-7 500	-5 200,25	-2 299,75	69,3	
		Toimintakulut (ulkoiset)	16 260	16 260	10 653,48	5 606,52	65,5	
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	8 760	8 760	5 453,23	3 306,77	62,3	
		Toimintatuotot (sisäiset)				-14 332,92	14 332,92	0,0
		Toimintakulut (sisäiset)	123	123		123,00		
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	8 883	8 883	-8 879,69	17 762,69	-	100,0
		Poistot ja arvonalentumiset	16 900	16 900	16 649,89	250,11	98,5	
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut				0,00	0,00	0,0
		Sisäiset vyörytyserät				2 563,13	-2 563,13	0,0
		Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	25 783	25 783	10 333,33	15 449,67	40,1	
1015090000	Muut rakennukset	Toimintatuotot (ulkoiset)						
		Toimintakulut (ulkoiset)	130	130	31,96	98,04	24,6	

		Toimintakate 1 (ulkoinen)	130		130	31,96	98,04	24,6
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)						
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	130		130	31,96	98,04	24,6
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut	35		35		35,00	
		Sisäiset vyörytyserät						
		Työalakatte (ulkoinen ja sisäinen)	165		165	31,96	133,04	19,4
1015100000	Maa- ja metsätalous	Toimintatuotot (ulkoinen)	-261.500	-50 000	-311 500	-430750,87	119250,87	138,3
		Toimintakulut (ulkoinen)	65 235		65 235	44 340,51	20 894,49	68,0
		Toimintakate 1 (ulkoinen)	-196.265	-50 000	-246 265	-386410,36	140145,36	156,9
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)						
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-196 265	-50 000	-246 265	-386410,36	14 145,36	156,9
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut	23 318		23 318	0,00	23 318,00	0,0
		Sisäiset vyörytyserät				8 867,10	-8 867,10	0,0
		Työalakatte (ulkoinen ja sisäinen)	23 318	-50 000	-222 947	-377543,26	154596,26	169,3
1991010000	Lampenin rahasto	Toimintatuotot (ulkoinen)				-369,16	369,16	0,0
		Toimintakulut (ulkoinen)				684,50	-684,50	0,0
		Toimintakate 1 (ulkoinen)				315,34	-315,34	0,0
		Toimintatuotot (sisäiset)						
		Toimintakulut (sisäiset)						
		Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)				315,34	-315,34	0,0
		Poistot ja arvonalentumiset						
		Laskennalliset erät						
		Sisäiset korkokulut						
		Sisäiset vyörytyserät						
		Työalakatte (ulkoinen ja sisäinen)				315,34	-315,34	0,0

1.5.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosa toteumavertailu tiliryhmätaso

	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	TA muutok- set 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-520 590,30	-583 937	-70 000	-766 660,78	112 723,78	117,2
Myyntituotot	-867,00	0		-2 830,00	2 830,00	0,0
Maksutuotot	-39 438,48	-54 120		-61 327,15	7 207,15	113,3
Vuokratuotot	-17 317,87	-26 000		-23 823,90	-2 176,10	91,6
Metsätalouden tuotot	-231 007,14	-250 000	-50 000	-342 578,85	42 578,85	114,2
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-6 876,07			-3 671,89	3 671,89	0,0
Tuet ja avustukset	-1 726,84	-2 000		-3 324,66	1 324,66	166,2
Muut toimintatuotot	-16 744,85	-4 400	-20 000	-121 319,87	96 919,87	497,2
Sisäiset tuotot	-206 612,05	-247 417		-207 784,46	-39 632,54	84,0
Toimintakulut	1 088 958,92	1 168 562	31 000	1 036 643,12	162 918,88	86,4
Henkilöstökulut	478 748,77	489 605		417 270,37	72 334,63	85,2
Palkat ja palkkiot	375 259,41	383 010		334 956,64	48 053,36	87,5
Henkilösivukulut	113 907,55	106 595		83 674,63	22 920,37	78,5
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-10 418,19			-1 360,90	1 360,90	0,0
Palvelujen ostot	249 222,74	273 301	17 400	248 376,43	42 324,57	85,4
Vuokratulut		2 000		2 336,16	-336,16	116,8
Sisäiset vuokratulut	206 612,05	230 949		207 784,46	23 164,54	90,0
Aineet ja tarvikkeet	112 079,39	127 647	13 600	115 287,52	25 959,48	81,6
Ostot tilikauden aikana	112 079,39	127 647	13 600	115 287,52	25 959,48	81,6
Annetut avustukset	21 641,53	15 840		19 181,07	-3 341,07	121,1
Muut toimintakulut	20 654,44	29 220		26 407,11	2 812,89	90,4
TOIMINTAKATE	568 368,62	584 625	-39 000	269 982,34	275 642,66	49,5
Verotulot ja valtionrahoitus	-545 707,98	-495 000		-475 332,86	-19 667,14	96,0
Kirkollisverotulot	-464 861,24	-450 000		-418 130,07	-31 869,93	92,9
Osuus yhteisöveron tuotoista	-80 846,74	-45 000		-57 202,79	12 202,79	127,1
Verotuskulut	9 621,69	9 600		6 681,65	2 918,35	69,6
Keskusrahastomaksut	23 220,00	36 500		34 056,00	2 444,00	93,3
Toimita-avustukset	-28 228,61	-25 000		-18 297,23	-6 702,77	73,2
Rahoitustuotot- ja kulut	11 689,89	1 813		7 067,61	-5 254,61	389,8
Korkotuotot	-1 682,39	-2 000		-1 955,82	-44,18	97,8
Sisäiset korkotuotot	-1 702,41	-68 858		0,00	-68 858,00	0,0
Korkokulut	13 372,28	5 000		9 023,43	-4 023,43	180,5
Sisäiset korkokulut	1 702,41	67 671		0,00	67 671,00	0,0

VUOSIKATE	38 963,61	112 538	-39 000	-175 842,49	249 380,49	-239,1
Poistot ja arvonalentumiset	69 516,69	60 570		66 498,50	-5 928,50	109,8
Suunnitelman mukaiset poistot	69 516,69	60 570		66 498,50	-5 928,50	109,8
Satunnaiset tuotot ja kulut		-175 000			-175 000,00	
Satunnaiset tuotot		-175 000			-175 000,00	
Erilliskirjanpituina hoidetut rahastot	0,00			0,00	0,00	0,0
Tuotot	-35 722,10			-39 964,65	39 964,65	0,0
Kulut	33 537,71			37 350,48	-37 350,48	0,0
Siirrot rahastosta/rahastoon	2 184,39			2 614,17	-2 614,17	0,0
TILIKAUDEN TULOS	108 480,30	-1 892	-39 000	-109 343,99	68 451,99	267,4
Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-10 333,33	-16 650		-10 333,33	-6 316,67	62,1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	98 146,97	-18 542	-39 000	-119 677,32	62 135,32	208,0

1.5.4 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely

	Talousarvio 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Puumalan seurakunta				
Kirkollisverotulot	-450 000,00	-418 130,07	-31 869,93	92,9
Osuus yhteisöveron tuotoista	0,00	-12 106,79	12 106,79	0,0
Valtionrahoitus	-45 000,00	-45 096,00	96,00	100,2
Yhteensä	-495 000,00	-475 332,86	-19 667,14	96,0

Verotulojen määräytymisen perusteet

	2016		2015	
Kirkollisvero - %	1,95	%	1,95	%
Koko kirkon kirkollisveron jako-osuus	912 494 465		926 006 188	
Seurakunnan jako-osuus, seurakunnan vero-osuus	0,0004801237 438 110	%	0,0004438729 411 029	%
Koko kirkon yhteisöveron jako-osuus	0,0278	%	0,0278	%
Seurakunnan jako-osuus	0,0006530306	%	0,0006179243	%

1.5.5. Investointiosan toteutuminen

Investointeja ei ollut vuonna 2016.

1.5.6. Rahoitusosan toteutuminen

1.5.6.

Rahoitusosa toteumavertailu

	TP edellinen vuosi 2015	TA kuluva 2016	TA muu- tokset 2016	TA Yhteen- sä 2016	Toteuma 2016	Yli-ali	T-%
Tulorahoitus	45 476,62	112 538	-39 000	73 538	-81 955,10	155 493,10	- 111
Vuosikate	38 963,61	112 538	-39 000	73 538	-175 842,49	249 380,49	- 239
Satunnaiset erät		-175 000		-175 000		-175000,00	
Tulorahoituksen korjauserät	6 513,01	175 000		175 000	93 887,39	81 112,61	54
Investoinnit	-9 300,00				-231 700,00	231 700,00	0
Pysyvien vastaavien myyntitulot	-9 300,00				-231 700,00	231 700,00	0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	36 176,62	112 538	-39 000	73 538	-313 655,10	387 193,10	- 427
Lainakannan muutokset	-33 961,98				288 745,89	-288745,89	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-33 961,98				288 745,89	-288745,89	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-8 337,73				26 034,79	-26 034,79	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-13 653,17				151,64	-151,64	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-14 172,05				-23 411,36	23 411,36	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	19 487,49				49 294,51	-49 294,51	0
Rahoitustoiminnan rahavirta	-42 299,71				314 780,68	-314780,68	0
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-6 123,09	112 538	-39 000	73 538	1 125,58	72 412,42	2
Rahavarojen muutos	-6 123,09				1 125,58	-1 125,58	0

1.6. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.6.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

1.6.1.

Tuloslaskelman tunnusluvut

	1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
Toimintatuotot	558 876,32	313 978,25
Toimintakulut	-828 858,66	-882 346,87
TOIMINTAKATE	-269 982,34	-568 368,62
Verotulot ja valtionrahoitus	475 332,86	545 707,98
Verotuskulut	-6 681,65	-9 621,69
Keskusrahastomaksut	-34 056,00	-23 220,00
Toiminta-avustukset	18 297,23	28 228,61
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 067,61	-11 689,89
VUOSIKATE	175 842,49	-38 963,61
Poistot ja arvonalentumiset	-66 498,50	-69 516,69
TILIKAUDEN TULOS	109 343,99	-108 480,30
Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	10 333,33	10 333,33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	119 677,32	-98 146,97

	2016	2015
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %	67,43	35,58
Vuosikatteen osuus poistoista, %	264,43	-56,05
Vuosikate, euroa/jäsen	93,90	20,40

1.6.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

1.6.2.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
Tulorahoitus	81 955,10	-45 476,62
Vuosikate	175 842,49	-38 963,61
Tulorahoituksen korjauserät	-93 887,39	-6 513,01
Investoinnit	231 700,00	9 300,00
Pysyvien vastaavien myyntitulot	231 700,00	9 300,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	313 655,10	-36 176,62
Lainakannan muutokset	-288 745,89	33 961,98
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-288 745,89	33 961,98
Muut maksuvalmiuden muutokset	-26 034,79	8 337,73
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-151,64	13 653,17
Lyhytaikaisten saamisten muutos	23 411,36	14 172,05
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-49 294,51	-19 487,49
Rahoitustoiminnan rahavirta	-314 780,68	42 299,71
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-1 125,58	6 123,09
Rahavarojen muutos	-1 125,58	6 123,09

	2016	2015
Investointien tulorahoitusprosentti %	0,00	0,00
Rahavarojen riittävyys. pv	2,29	2,61
Lainanhoitokate	20,49	-1,91

1.6.3. Tase ja sen tunnusluvut

1.6.3

Taseen tunnusluvut

	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 194 952,79	2 399 263,90
Aineelliset hyödykkeet	2 164 952,79	2 367 075,21
Maa- ja vesialueet	663 119,94	664 011,25
Hautustoimen aineelliset hyödykkeet	47 665,59	53 073,59
Rakennukset	1 354 486,51	1 537 020,88
Kiinteät rakenteet ja laitteet	54 410,75	54 410,75
Koneet ja kalusto	45 270,00	58 558,74
Sijoitukset	30 000,00	32 188,69
Osakkeet ja osuudet	30 000,00	32 188,69
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	73 741,65	58 690,40
Muut toimeksiantojen varat	73 741,65	58 690,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 060,67	45 597,61
Saamiset	15 548,41	38 959,77
Lyhytaikaiset saamiset	15 548,41	38 959,77
Myytisaamiset	3 267,49	2 469,00
Muut saamiset	12 220,92	14 967,69
Siirtosaamiset	60,00	21 523,08
Rahat ja pankkisaamiset	5 512,26	6 637,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 289 755,11	2 503 551,91
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	-1 688 895,31	-1 569 217,99
Peruspääoma	-1 561 936,29	-1 561 936,29
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-7 281,70	-105 428,67
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-119 677,32	98 146,97
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	-239 383,34	-249 716,67
Poistoero	-239 383,34	-249 716,67
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-107 167,17	-92 267,56
Lahjoitusrahastojen pääomat	-33 403,58	-30 888,56
Muut toimeksiantojen pääomat	-73 763,59	-61 379,00
VIERAS PÄÄOMA	-254 309,29	-592 349,69
Lyhytaikainen vieras pääoma	-254 309,29	-592 349,69
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-116 047,81	-404 793,70
Ostovelat	-33 727,96	-23 158,88
Muut velat	-60 961,03	-76 214,24
Siirtovelat	-43 572,49	-88 182,87
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-2 289 755,11	-2 503 551,91

	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	88,35	75,43
Rahoitusvarallisuus, euroa/jäsen	8,31	34,60
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	24,16	66,71
Lainakanta, euroa/jäsen	61,99	212,16

Taseen tunnusluvut	Tp 2016	Tp 2015	Tp 2014	Tp 2013
Omavaraisuusaste %	88,3	75,4	76,9	86,1
Rahoitusvarallisuus euroa/jäsen	8,31 €	34,60 €	27,31 €	4,38 €
Suhteellinen velkaantuneisuus %	24,2	66,7	75,3	37,5
Lainakanta, euroa/jäsen	61,99 €	212,16 €	188,81 €	102,12 €

1.7. Seurakuntakonserni

- Seurakunnalla ei ole tytäryhtiöitä

1.8. Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyä ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi

Kirkkoneuvosto esittää, että tilikauden tuloksesta 109.343,99 euroa poistoeron lisäyksen 10.333,33 euroa jälkeen jäävä ylijäämä -119.677,32 euroa esitetään kirjattavaksi taseeseen yli/alijäämän tilille.

Talouden tasapainottamiseksi on kirkkovaltuusto päättänyt 9.2.2016 kokouksessaan vähentää henkilöstökuluja 1,5 henkilötyövuoden verran osa-aikaistamalla tehtäviä ja supistamalla toimintaa. Kustannusvaikutus on vuodelle 2016 noin 32.000 euroa ja vuodesta 2017 alkaen noin 65.000 euroa. Lisäksi on päätetty korottaa seurakunnan perimiä maksuja. Taseessä on tilinpäätöskirjausten jälkeen ylijäämää 126.959,02 euroa.

2. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

2.1. Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
Toimintatuotot	558 876,32	313 978,25
Myyntituotot	2 830,00	867,00
Maksutuotot	61 327,15	39 438,48
Vuokratuotot	23 823,90	17 317,87
Metsätalouden tuotot	342 578,85	231 007,14
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	3 671,89	6 876,07
Tuet ja avustukset	3 324,66	1 726,84
Muut toimintatuotot	121 319,87	16 744,85
Toimintakulut	-828 858,66	-882 346,87
Henkilöstökulut	-417 270,37	-478 748,77
Palkat ja palkkiot	-334 956,64	-375 259,41
Henkilösivukulut	-83 674,63	-113 907,55
Henkilökulujen oikaisuerät	1 360,90	10 418,19
Palvelujen ostot	-248 376,43	-249 222,74
Vuokratulot	-2 336,16	
Aineet ja tarvikkeet	-115 287,52	-112 079,39
Ostot tilikauden aikana	-115 287,52	-112 079,39
Annetut avustukset	-19 181,07	-21 641,53
Muut toimintakulut	-26 407,11	-20 654,44
TOIMINTAKATE	-269 982,34	-568 368,62
Verotulot ja valtionrahoitus	475 332,86	545 707,98
Kirkollisverotulot	418 130,07	464 861,24
Osuus yhteisöveron tuotoista	57 202,79	80 846,74
Verotuskulut	-6 681,65	-9 621,69
Keskusrahastomaksut	-34 056,00	-23 220,00
Toiminta-avustukset	18 297,23	28 228,61
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 067,61	-11 689,89
Korkotuotot	1 955,82	1 682,39
Korkokulut	-9 023,43	-13 372,28
VUOSIKATE	175 842,49	-38 963,61
Poistot ja arvonalentumiset	-66 498,50	-69 516,69
Suunnitelman mukaiset poistot	-66 498,50	-69 516,69
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot		

Tuotot	39 964,65	35 722,10
Kulut	-37 350,48	-33 537,71
Siirrot rahastosta/rahastoon	-2 614,17	-2 184,39
TILIKAUDEN TULOS	109 343,99	-108 480,30
Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	10 333,33	10 333,33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	119 677,32	-98 146,97

2.2. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma

	1.1. -31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
Tulorahoitus	81 955,10	-45 476,62
Vuosikate	175 842,49	-38 963,61
Tulorahoituksen korjauserät	-93 887,39	-6 513,01
Investoinnit	231 700,00	9 300,00
Pysyvien vastaavien myyntitulot	231 700,00	9 300,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	313 655,10	-36 176,62
Lainakannan muutokset	-288 745,89	33 961,98
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-288 745,89	33 961,98
Muut maksuvalmiuden muutokset	-26 034,79	8 337,73
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-151,64	13 653,17
Lyhytaikaisten saamisten muutos	23 411,36	14 172,05
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-49 294,51	-19 487,49
Rahoitustoiminnan rahavirta	-314 780,68	42 299,71
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-1 125,58	6 123,09
Rahavarojen muutos	-1 125,58	6 123,09

	1.1. -31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
Rahavarojen muutos	-1 125,58	6 123,09
Rahavarat kauden lopussa	5 512,26	6 637,84
Rahavarat kauden alussa	6 637,84	514,75

2.3. Tase

Taselaskelma

	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 194 952,79	2 399 263,90
Aineelliset hyödykkeet	2 164 952,79	2 367 075,21
Maa- ja vesialueet	663 119,94	664 011,25
Hautustoimen aineelliset hyödykkeet	47 665,59	53 073,59
Rakennukset	1 354 486,51	1 537 020,88
Kiinteät rakenteet ja laitteet	54 410,75	54 410,75
Koneet ja kalusto	45 270,00	58 558,74
Sijoitukset	30 000,00	32 188,69
Osakkeet ja osuudet	30 000,00	32 188,69
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	73 741,65	58 690,40
Muut toimeksiantojen varat	73 741,65	58 690,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 060,67	45 597,61
Saamiset	15 548,41	38 959,77
Lyhytaikaiset saamiset	15 548,41	38 959,77
Myyntisaamiset	3 267,49	2 469,00
Muut saamiset	12 220,92	14 967,69
Siirtosaamiset	60,00	21 523,08
Rahat ja pankkisaamiset	5 512,26	6 637,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 289 755,11	2 503 551,91
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	-1 688 895,31	-1 569 217,99
Peruspääoma	-1 561 936,29	-1 561 936,29
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-7 281,70	-105 428,67
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-119 677,32	98 146,97
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	-239 383,34	-249 716,67
Poistoero	-239 383,34	-249 716,67
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-107 167,17	-92 267,56
Lahjoitusrahastojen pääomat	-33 403,58	-30 888,56
Muut toimeksiantojen pääomat	-73 763,59	-61 379,00
VIERAS PÄÄOMA	-254 309,29	-592 349,69
Lyhytaikainen vieras pääoma	-254 309,29	-592 349,69
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-116 047,81	-404 793,70
Ostovelat	-33 727,96	-23 158,88

Muut velat	-60 961,03	-76 214,24
Siirtovelat	-43 572,49	-88 182,87
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-2 289 755,11	-2 503 551,91

3. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

3.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätökseen on kirjattu kustannuspaikoittain työntekijöiden kumulatiivinen lomapalkkavelan muutos sivukuluineen 31.12.2016. Velkaan on laskettu työntekijöiden ansaitut ja pitämättömät lomat, lomaraha- ja säästövapaat niiltä työntekijöiltä, joiden palvelussuhde jatkuu tai on päättynyt 31.12.2016 mennessä eikä lopputiliä ole vielä laskettu.

3.2. Tuloslaskelman liitetiedot

3.2.1 Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain

Talousarvion 2016 Palkkaliite

Tehtäväalueet tileittäin /Virat ja tehtävät	Jako- osuus %
101 HALLINTOELIMET	
TALOUSPÄÄLLIKKÖ	15
KIRKKOHERRA	5
105 TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINTO	
TOIMISTOSIHTTEERI	15
TALOUSPÄÄLLIKKÖ	60
KIRKKOHERRA	5
107 KIRKONKIRJOJEN PITO	
TOIMISTOSIHTTEERI	50
108 KIRKKOHERRANVIRASTO JA MUU YLEISHALLIN	
TOIMISTOSIHTTEERI	20
TALOUSPÄÄLLIKKÖ	15
KIRKKOHERRA	10
201 JUMALANPALVELUSELÄMÄ	
SEURAKUNTAPASTORI	20
KANTTORI	15
KIRKKOHERRA	20
202 HAUTAAN SIUNAAMINEN	
SEURAKUNTAPASTORI	20
KANTTORI	25
KIRKKOHERRA	20
203 MUUT KIRKOLLISET TOIMITUKSET	
KANTTORI	5
KIRKKOHERRA	5
SEURAKUNTAPASTORI	5

204 AIKUISTYÖ	
KIRKKOHERRA	5
205 MUUT SEURAKUNTATILAISUUDET	
KANTTORI	5
KIRKKOHERRA	5
SEURAKUNTAPASTORI	5
000210 TIEDOTUS JA VIESTINTÄ	
KIRKKOHERRA	5
TOIMISTOSIHTTEERI	10
220 MUSIIKKI	
KANTTORI	50
231 PÄIVÄKERHO/LAPSI- JA PERHETYÖ	
VASTAAVA LASTENOHJAAJA	72
233 VARHAISNUORISOTYÖ	
SEURAKUNTAPASTORI	5
VASTAAVA LASTENOHJAAJA	18
235 RIPPIKOULU	
VASTAAVA LASTENOHJAAJA	5
SEURAKUNTAPASTORI	15
KIRKKOHERRA	5
236 NUORISOTYÖ	
SEURAKUNTAPASTORI	10
241 DIAKONIA	
Kokouspalkkiot/työryhmä	
DIAKONI	95
VASTAAVA LASTENOHJAAJA	5
250 SIELUNHOITO	
KIRKKOHERRA	5
260 LÄHETYS	
SEURAKUNTAPASTORI	20
KIRKKOHERRA	5
270 KANSAINVÄLINEN DIAKONIA JA MUU KANSAINVÄLINEN TYÖ	
DIAKONI	5
290 MUU SEURAKUNTATYÖ	
KIRKKOHERRA	5
403 HAUTAUSMAAKIINTEISTÖT	
SEURAKUNTAMESTARI	10
SEURAKUNTAMESTARIN SIJAINEN	10

404 VARSINAINEN HAUTAUSTOIMI

SEURAKUNTAMESTARI	30
TOIMISTOSIHTTEERI	5
SUNTION SIJAINEN	

501 KIINTEISTÖHALLINTO

TALOUSPÄÄLLIKKÖ	5
SEURAKUNTAMESTARI	5
SEURAKUNTAMESTARIN SIJAINEN	5

502 KIRKOT

SEURAKUNTAMESTARI	20
SEURAKUNTAMESTARIN SIJAINEN	20
SIIVOOJA-VAHTIMESTARI	10

505 KAPPELIT JA MUUT KIRKKORAKENNUKSET

SUNTIO

506 SEURAKUNTATALOT

SEURAKUNTAMESTARI	30
SEURAKUNTAMESTARIN SIJAINEN	30
SIIVOOJA-VAHTIMEST	80

508 LEIRI JA KURSSIKESKUKSET, SÄRKIRANTA

SEURAKUNTAMESTARI	5
SEURAKUNTAMESTARIN SIJAINEN	5
SIIVOOJA-VAHTIMEST	10

510 MAA- JA METSÄTALOUS

TALOUSPÄÄLLIKKÖ	5

3.2.2 Tilikauden palkat, palkkiot

Puumalan Seurakunta

Henkilöstökulut	2016
Palkat ja palkkiot	334 956,64
Eläkekulut	71 535,69
Muut henkilösivukulut	12 138,94
Saadut henkilöstökorvaukset	875,81
Muut henkilöstökulujen oikaisut (+/-)	485,09
Aktivoidut palkat, eläke- ja henkilösivukulut	
Yhteensä	417 270,37
Matka-, majoitus- ja ravitsemiskulut	8 719,93
Koulutuskulut ja koulutusmatka, majoitus- ja ravitsemiskulut	3 425,06
Työterveyshuolto	2 603,28
Työssä jaksaminen (työnohjauspalvelut + liikunta- ja kulttuurisetelit)	980,00
Yhteensä	15 728,27

Puumalan hautainhoitorahasto

Henkilöstökulut	2016
Palkat ja palkkiot	22 800,00
Eläkekulut	6 000,00
Muut henkilösivukulut	1 000,00
Saadut henkilöstökorvaukset	
Muut henkilöstökulujen oikaisut (+/-)	
Aktivoidut palkat, eläke- ja henkilösivukulut	
Yhteensä	29 800,00
Matka-, majoitus- ja ravitsemiskulut	
Koulutuskulut ja koulutusmatka, majoitus- ja ravitsemiskulut	
Työterveyshuolto	
Työssä jaksaminen (työnohjauspalvelut + liikunta- ja kulttuurisetelit)	
Yhteensä	0,00

3.4. Taseen liitetiedot

Seurakunnalla ei ole varauksia ja eikä satunnaisia tuottoja. Särkirannan sauna-
kokoontumisrakennukseen kohdistuvaa poistoeroa on jäljellä 239.383,34 euroa, jota tuloutetaan
vuosittain 10.333,33 euroa.

LIITETIETO OMAN PÄÄOMAN MUU- TOKSISTA

	peruspo	arvonkor. rahasto	diakonia- rahasto	ed.tilik. yli/ alijäämä	tilikauden ali/ylijäämä	Oma pääoma
Tilanne 1.1.	1561936,29			105428,67	-98146,97	1569217,99
siirrot erien välillä				-98146,97		
lisäykset					119677,32	119677,32
vähennykset						0,00
Tilanne 31.12.	1561936,29	0,00	0,00	7281,70	119677,32	1688895,31

Tapahtumat:

- alijäämä siirretty ed. tilikauden ylijäämiin	-98 146,97
- tilikauden ylijäämä lisätty	119 677,32

Pysyvien vastaavien erittely

Pysyvien vastaavien erittely	Arvo 31.12.2015	Lisäys	Siirtokirjaus	Myynti	Poisto/myynti	Invest.tuki	Arvonkor.	Vuoden poistot	Arvo 31.12.2016
Maa- ja vesialueet	664 011,25	0,00	0,00	-891,31	0,00	0,00	0,00	0,00	663 119,94
Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	53 073,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-5 408,00	47 665,59
Rakennukset	1 537 020,88	0,00	0,00	-169 380,00	34 647,39	0,00	0,00	-47 801,76	1 354 486,51
Kiinteät rakenteet ja laitteet	54 410,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	54 410,75
Koneet ja kalusto	58 558,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-13 288,74	45 270,00
Osakkeet ja osuudet	32 188,69	0,00	0,00	-2 188,69	0,00	0,00	0,00	0,00	30 000,00
Yhteensä	2 399 263,90	0,00	0,00	-172 460,00	34 647,39	0,00	0,00	-66 498,50	2 194 952,79

Poistosuunnitelma

Kirkkoneuvostossa 27.3.2000 § 11 hyväksytty Puumalan seurakunnan käyttöomaisuuden poistosuunnitelma vuosittain vuodesta 1999 alkaen.

Seurakunnan vuosipoistojen tulisi olla kokoluokkana samaa tasoa, kuin arvioitu nykyisen käyttöomaisuuden korjausinvestointien määrä vuositasolla. Huomioitava myös vieraan pääoman kustannukset vuosittain.

Seurakuntien käyttöomaisuuteen kuuluville rakennuksille suositeltavin poistomenetelmä on tasapoistomenetelmä. Kiinteät rakenteet ja laitteet sekä koneet ja kalusto voidaan poistaa joko tasapoisto- tai menojäätännöspoistomenetelmällä.

1. Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto	Menojäätännöspoisto
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	
Atk-ohjelmistot	5 v.	
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	3 v.	
Muut	3 v.	
2. Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei lasketa poistoja	
Rakennukset ja rakennelmat		
Kirkot	60 v - poistoja ei tehdä, hankittu ennen vuotta 1989	
Siunauskappelit	60 v.- poistoja ei tehdä, hankittu ennen vuotta 1989	
Seurakuntatalot	30 v.- poistoja ei tehdä, hankittu ennen vuotta 1989	
Leiri- ja kurssikeskukset	30 v.	
Asuinrakennukset	30 v.- poistoja ei tehdä, hankittu ennen vuotta 1989	
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 v.	
Huolto- ja talousrakennukset	15 v.	
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kiinteät maarakenteet ja laitteet	15 v.	
Muut kiinteät koneet, laitteet	15 v.	
Urut	15 - 30 v. poistoja ei tehdä, hankittu ennen vuotta 1989	
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	10 v.	
Muut liikkuvat työkoneet	10 v.	
Muut raskaat koneet	10 v.	
Muut kevyet koneet	5 v.	
Atk- laitteet	5 v.	
Muut laitteet ja kalusteet	5 v.	
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat (soramonttu)	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

3.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot (Vastuut ja vakuudet)

Seurakunnan laskennallinen osuus kirkon yhteisestä eläkevastuuvajauksesta

Seurakunnan palkkasumma	327 056
Koko kirkon palkkasumma *	508 412 173
Koko kirkon eläkevastuuvajaus *	3 138 281 729
Seurakunnan laskennallinen osuus koko kirkon eläkevastuuvajauksesta	2 018 822

* Määrät ilmoitetaan Kirkkohallituksen yleiskirjeessä vuosittain helmikuussa.

Hautainhoitovastuu ja siihen liittyvä yli- tai alikatteisuus

Haudanhoitosopimuksiin kohdistuneet välilliset ja välittömät kulut (haudanhoitokulut) jaetaan sopimushautojen lukumäärällä, jolloin saadaan yhden hoidetun haudan kulut keskimäärin tilivuoden aikana. Hoitovastuu saadaan kertomalla yhden hoidetun haudan kulut jäljellä olevien hoitosopimusvuosien lukumäärällä.

Haudanhoitosopimusten lukumäärä	625	kpl
Haudanhoitokulu (välilliset ja välittömät)	37 350	euroa
Yhden hoidetun haudan kulu keskimäärin	59,76	euroa/hauda
Jäljellä olevat hoitosopimusvuodet	921	vuotta
Seurakunnan haudanhoitovastuu	55 040	euroa
Sopimuksia vastaava pääoma	73 742	euroa
Ylikatteisuus	18 702	euroa

Seurakunnan vakuutukset:

	Vak.paikka		tilavuus m3	pinta-ala m2	vak.arvo irtaimisto
Lamminniemen kappeli	Hurissalo	täysarvo	610	174	25841
Seurakuntatalo	Kirkkotie 1	täysarvo	3280	937	
Varasto/autotalli	Kirkkotie 1	täysarvo	188	57	
Srk-talo eri laitteet	Kirkkotie 1				2034
Srk-talo irtaimisto	Kirkkotie 1	täysarvo		1200	
Srk-talo urut	Kirkkotie 1				233000
Kirkko	Kirkkotie 2	7744000	9000	1200	
Kellotapuli	Kirkkotie 2	605000	1200	40	
Kirkon irtaimisto	Kirkkotie 2				1358000
Kellotapulien irtaimisto	Kirkkotie 2				94000
Urut	Kirkkotie 2				755000
Kellonsoittolaitteisto	Kirkkotie 2				14400
Alttaritaulu	Kirkkotie 2				104000
Kirkkohopeat	Kirkkotie 2				22200
Huoltorakennus	Rauhantie	täysarvo	640	194	
Huoltorakennus, irtaimisto	Rauhantie				23200
Hautakivet ja monumentit	Hautausmaat				22200
Kanttorila, rantasauna	Lukkarintie	10100	60	20	
Särkiranta	Koskenseläntie 199	täysarvo			
Särkiranta, irtaimisto	Koskenseläntie 199	täysarvo	546	154	
Leirimaja, rantasauna	Koskenseläntie 199	täysarvo	82	27	
Leirimaja, majoitusaitta	Koskenseläntie 199	täysarvo	303	101	
Leirimaja, takkatupa	Koskenseläntie 199	täysarvo	182	61	
Leirimaja, varasto	Koskenseläntie 199	täysarvo	218	66	
Sopalan kämpmä	Sopala	20200	60	20	
Taloussmetsä			1591		
Vastuuvakuutus					1000000
Toiminnan oikeusturva					20000
Seurakuntien ryhmätapaturma	1906 henkilöä				
Liikennevakuutus, traktori LM Track					
Liikennevakuutus, traktori Wille					
Peräkärryn vakuutus					

3.6. Omistukset muissa yhtiöissä

Seurakunta omistaa Osuuskunta metsäliiton osuuksia 30.000 eurolla. Kiinteistö Oy Haapaselkä ollaan purkamassa vuoden 2017 aikana, joten osakkeet (2.188,69 eur) on kirjattu alas arvottomina.

3.7. Taseyksikkönä hoidettujen rahastojen tilinpäätöslaskelmat Tilinpäätöslaskelmat

HAUTAINHOITORAHASTO

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
Toimintatuotot	39 402,13	35 172,10
Maksutuotot	39 402,13	35 067,13
Muut toimintatuotot		104,97
Toimintakulut	-37 350,48	-33 537,71
Henkilöstökulut	-29 800,00	-26 948,00
Palkat ja palkkiot	-22 800,00	-20 156,00
Henkilösivukulut	-7 000,00	-6 792,00
Palvelujen osto	-2 329,27	-2 433,71
Aineet ja tarvikkeet	-5 221,21	-4 156,00
Ostot tilikauden aikana	-5 221,21	-4 156,00
TOIMINTAKATE	2 051,65	1 634,39
Rahoitustuotot ja -kulut	562,52	550,00
Korkotuotot	562,52	550,00
VUOSIKATE	2 614,17	2 184,39
TILIKAUDEN TULOS	2 614,17	2 184,39
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 614,17	2 184,39

Taselaskelma

	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	73 741,65	58 690,40
Saamiset	55 000,00	55 550,00
Lyhytaikaiset saamiset	55 000,00	55 550,00
Lainasaamiset	55 000,00	55 000,00
Siirtosaamiset	0,00	550,00
Rahat ja pankkisaamiset	18 741,65	3 140,40
VASTAAVAA YHTEENSÄ	73 741,65	58 690,40
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	-6 687,90	-4 073,73
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-4 073,73	-1 889,34
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 614,17	-2 184,39

VIERAS PÄÄOMA	-67 053,75	-54 616,67
Pitkäaikainen vieras pääoma	-49 147,88	-41 829,34
Saadut ennakot	-49 147,88	-41 829,34
Lyhytaikainen vieras pääoma	-17 905,87	-12 787,33
Muut velat	-5 126,21	0,00
Saadut ennakot	-12 779,66	-12 787,33
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-73 741,65	-58 690,40

HAUTAINHOITORAHASTO

Rahoituslaskelma

	1.1. -31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
Tulorahoitus	2 614,17	2 184,39
Vuosikate	2 614,17	2 184,39
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	2 614,17	2 184,39
Muut maksuvalmiuden muutokset	12 987,08	-1 602,33
Lyhytaikaisten saamisten muutos	550,00	-550,00
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	12 437,08	-1 052,33
Rahoitustoiminnan rahavirta	12 987,08	-1 602,33
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	15 601,25	582,06
Rahavarojen muutos	15 601,25	582,06

	1.1. -31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
Rahavarojen muutos	15 601,25	582,06
Rahavarat kauden lopussa	18 741,65	3 140,40
Rahavarat kauden alussa	3 140,40	2 558,34

4. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Puumalassa 15 päivänä maaliskuuta 2017

Helena Castrén
puheenjohtaja,
kirkkoherra

Asta Luukkonen
kirkkoneuvoston varapj.

Sakari Niemi
kirkkoneuvoston jäsen

Minna Korhonen
kirkkoneuvoston jäsen

Eero Lappalainen
kirkkoneuvoston jäsen

Maija Reponen
kirkkoneuvoston jäsen

Unto Pasanen
talouspäällikkö

Tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Puumalassa 23. maaliskuuta 2017

Osmo Aalto, JHTT

5. KIRJANPITOKIRJOJA JA TOSITTEITA KOSKEVAT LUETTELOT JA SELVITYKSET

5.1. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Nro

sarja Tositelajit

Kassa- ja muistiotositteet

1	AB	Automaattikirjaus
1	K1	Kirjanpitoliittymä tarj.laskut
1	K2	Kirjanpitoliittymä, verokäsittely
1	K3	Kirjanpitoliittymä
1	K4	Verkkomaksut
1	PK	Palvelukassat
1	SA	Kipan muistiotosite / pääkirjatili- tosite
1	SE	Sisäiset erät (vyörytys)
1	SK	Seurakunnan muistiotosite / pääkirjatili- tosite
1	SN	Kolehdit muistiotosite
1	SR	Sijoituskirjanpidon muistiotosite
1	SZ	Peruutustosite / muistio
1	TO	Tiliote
1	T1	Maksuliikenneohjelman tiliöinti
1	ZA	Tilin avaussaldo
1	ZM	M2 Kirjanpitoliittymä
1	ZY	Yhdistyvät seurakunnat

Myyntilaskut

14	AV	Diakonia-avustusten "kuittaustositteet"
18	DA	Asiakastosite
18	DG	Asiakkaat – hyvitys
14	DP	Perintätoimiston suoritukset
18	DR	Asiakkaat – lasku
18	DV	Viivästyskorkolasku
14	DZ	Asiakkaat – maksukirjaus
18	M1	Hautainhoitojärjestelmä (liittymän lasku)
18	M2	Resurssivarausjärjestelmä (liittymän lasku)
18	M3	Myyntireskontra yleinen (liittymän lasku)
14	MV	Maksuvapautuksen kuittaustositteet
9	RV	Laskun siirto
18	ZD	Luottotappio

Ostolaskut

19	KA	Toimittajatosite
19	KG	Toimittajat – hyvitys
19	KR	Toimittajat – lasku
15	KZ	Toimittajat – maksu
19	TM	Matkalaskut ostoreskont- ra

Käyttöomaisuus

1	AA	Käyttöomaisuus kirjaus
3	AF	Poistokirjaukset
1	AI	Investointituet käyttöomaisuus
1	AM	Käyttöomaisuuden myynti
1	AZ	Purku käyttöomaisuuteen

Palkat

1	P1	Palkat
1	PV	Lomapalkkavaraus

Nro

sarja	Käytetyt tositenumerot
0	90000000 - 90000078
1	1000000 - 1002622
3	3000000 - 3000023
14	14000000 - 14000358
15	15000000 - 15000865
18	18000000 - 18000282
19	19000000 - 19000927

5.2. Selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista

Päiväkirja
Pääkirja
Tuloslaskelma
Tase
Rahoituslaskelma

Kipan järjestelmässä oleva aineisto säilytetään sähköisessä muodossa.

Muistiotositteet säilytetään Kipan järjestelmän lisäksi paperimuodossa 6 vuotta ja Tasekirja tilikaudelta sidottuna säilytetään pysyvästi seurakunnan arkistossa.